

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 20

Utgitt 18 mai

1933

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

4 mai.

I medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894, jfr. resolusjon av 8 januar 1925, har Landbruksdepartementet under 4 mai 1933 fastsatt følgende fiskeriregler for Hitra herred, Sør-Trøndelag fylke:

1. Det er forbudt å bruke bundne redskaper til fangst av ørret og rør i tiden fra og med 15 august til og med 15 mars. Dette forbud omfatter ikke håv som bare brukes som hjelperedskap.

2. Bundne redskaper skal ha en maskevidde av minst 30 mm mellom knutene fra knutes til knutes midtpunkt målt i våt tilstand.

Det er forbudt å anbringe to eller flere redskaper bak eller nær hinannen på sådan måte at maskevidden derved forminskes eller med hvilket som helst annet kunstgrep å søke å omgå bestemmelsen om maskevidden.

3. I tiden fra og med 15 august til og med 31 desember er stangfiske samt fiske med sluk eller flue forbudt.

4. Det er til enhver tid forbudt til fangst av fisk å bruke linbruk (bakke, line), snøre på isen, landnot, lyster, oter eller teine.

5. Overtredelse av reglene er belagt med straff.

6. Disse bestemmelser trer i kraft 1 juli 1933 og forblir gjeldende inntil videre.

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 21 juni 1912 fastsatte fiskeriregler for Hitra herred.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

6 mai.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Melhus herredstyes beslutninger i møte 11 mars og 22 april d. å. om forandring i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Melhus herred, Sør-Trøndelag fylke.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 1 juni d. å., fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

6 mai. Vedtekten skal i sin helhet herefter lyde således:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser holdes lukket på hverdager fra kl. 19 til kl. 8. På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

§ 2. På 1 og 17 mai holdes lukket fra kl. 14 og på jul-, påske- og pinseften fra kl. 17.30.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 4. Nærværende vedtekt finner ikke anvendelse på melkeutsalg, utsalg av bakervarer, kjøtt og fisk forsåvidt disse forretninger ikke også driver annen kjøpmannshandel, jfr. dog den almindelige helligdagslovgivning og for julaftens vedkommende lov nr. 6 av 14 juli 1897.

§ 5. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, II.

6 mai. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet.**

I medhold av § 15 i lov om skogvern av 12 februar 1932 og Ringeby herredstyes vedtak av 3 april 1933 bestemmes:

1. Havning med geit på skogmark i Ringeby herred, Opland fylke, er forbudt undtatt tiden fra 1 juni til 14 oktober.

2. Overtredelse av dette forbud er belagt med straff.

6 mai. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes Aker herredstyes beslutning i møte 30 mars 1933 om reguleringsplan for Marienlyst forsåvidt angår kvartalet langs Kirkeveien fra Blindernveien til Schwachs gate i Aker, dog således at reguleringsplanen approberes i den form den er vedtatt av Aker formannskap 6 april 1933.

I henhold til samme lovs § 3 stadfestes de i samme herredstyremøte vedtatte vedtekter i tilknytning til reguleringsplanen, dog med enkelte av departementet foretatte forandringer, hvorefter vedtektene kommer til å lyde således:

1. All bebyggelse må være i mur og kun for vanlig boligbebyggelse. Dessuten skal der mot Kirkeveien i hele 1ste etasje kun være butikker. I den tårnaktige bygning øverst i Kirkeveien skal kunne innredes kontorer eller hybel-leiligheter.

2. Tallene på planen angir høiden i etasjer, mens gesimshøiden fastsettes efter kotekart i M. 1 : 500 svarende med de fastsatte etasjeantall på planen. Over den fastsatte gesimshøide kan bygges en etasje når denne rykkes tilbake $\frac{1}{4}$ part av husbredden på alle sider, og begge tak forsynes

med flatt (svakt hellende) tak. Mansardtak tillates ikke. 6 mai.
Øvrige tak må ikke ha takvinkel over 35°.

3. I stigende gate må høideforskjell i gesimsen avtrappes jevnt med like store intervaller. Dispensasjon herfra skal kunne gis når det med tilstrekkelig materiell bevises at der kan opnåes arkitektoniske fordeler med ujevne intervaller.
4. Hvis tørrestativene ikke henlegges til taket, skal de løses havemessig og sammenknyttet med have og lekeplass med innhegninger i form av pergolaer etc.
5. Søppelforbrenningsovnene skal anbringes i tilstrekkelig antall, idet utvendige søppelkasser ikke tillates.
6. For Marienlyst skal opnevnes et spesielt råd med estetisk sans. For dette råd skal alle spørsmål av betydning forelegges. Byggetillatelse skal ikke gis førenn der med klare fagmessige tegninger er gitt anvisning på at disse forskjellige spørsmål er løst i hele tomtens utstrekning, så vel fasader som planer, farvespørsmål, tørrestativer, lekeplasser, havebehandling, innhegning etc.
7. Veiene og gatene oparbeides efter planen med henholdsvis 20 meters parkgate, 8 meters boliggate og 3 meters økonomiveier etc.
8. Dispensasjon og forandring av disse regler kan tillates efter spesiell godkjennelse av fasaderådet og reguleringsrådet.

Skriv frå Justisdepartementet.

8 mai.

Etter fullmakt gjeven ved kongelige resolusjonar frå 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 frå 6 juni 1891 um politivedtekter for heradene i riket, lov frå 22 mai 1875 um retten til å gjeva dramatiske og andre offentlege framsyningar m. v., lov nr. 2 frå 19 april 1899 til vern for born mot å bruka tobakk og lov nr. 3 frå 17 juni 1932 um tillegg til politilovgivning, har departementet stadfest Bruvik heradstyre sitt vedtak i møter 17 juli 1931, 6 oktober 1932 og 17 mars 1933 um n y p o l i t i v e d t e k t f o r B r u v i k herad, Hordaland fylke.

Vedtekti lyder so:

§ 1. På eller nær ålmannveg i heradet — hertil medrekna ein kvar veg, gongeveg, plass, bryggje, kai og vegbru, som er etla eller nytta til ålmen ferdsla — må ikkje folk stima i hop, slåst, skråla eller på krenkjande måte føra seg so at dei skiplar ålmen skikk, plågar vegfarande, bryt sømd og sed eller meinkar ferdsla. Likeeins er det forbode å spela kort, dansa eller njota rusdrykk på eller nær ålmannveg.

Ovanfor nemnde fyresegner gjeld og på stader der det vert halde ålmene møte, basarar eller liknande tilstelningar.

8. mai. § 2. Det er forbode å driva hestar eller andre beist etter ålmannveg utan dei hev forsvarlegt tilsyn.

Politiet (lensmannen) kan forbjoda aking på kjelke og spark, og skilauing samt leik og liknande på nærare fastsette vegar eller gator.

På ålmannveg må ingen skjota med gevær eller andre skjøtegreidor, brenna av fyrverkeri, krutt eller andre eksploderande to. Ein hev heller ikkje lov å kasta stein, snøball eller anna som kan valda skade eller ulempe for nokon.

§ 3. Når hundar visar seg bidske eller sinte eller visar hug til å bita eller skræma folk eller hestar med gøyning eller ved å renna etter dei, skal dei haldast i band eller vera forsynte med munnkorg.

Det er forbode å terga hundar eller hissa deim i hop på ålmannveg.

§ 4. Samkomor med dans eller andre samkomor der fyremålet heilt eller for det meste er moro eller tidartrøyte, må ha løyve frå politiet (lensmannen) dersom det er tilgjenge for ein uavgrensa krins av personar eller for folk som står i eit lag eller liknande samskipnad.

Slike samkomor skal som regel slutta kl. 24.

Alle som er med i slike samkomor har plikt til å fara sømeleg åt.

Den eller dei som stend fyre slike samkomor plikter å syta for naudsynleg orden.

Ved alle offentlege samkomor hev politiet rett til å vera tilstades.

§ 5. Utan løyve frå politiet (lensmannen) er det forbode å halda offentlege konsertar, opplesningar, framsyningar og fyrestellingar av kva slag det vera vil. Herfrå er undanteke kyrkjekonsertar og dilikt.

For offentleg dans som vert halden som næring, konsertar, framsyningar eller fyrestellingar skal svarast til heradskassa upp til 20 % av bruttoinnkoma etter avgjerd av lensmannen i kvart einskilt tilfelle.

Konsertar eller framsyningar som vert haldne for ideelle, kulturelle og sociale fyremål er fritekne for avgift. Likeeins konsertar av innanbygds song- og musikklag.

Løyvet til å skipa slike tilstelningar som nemnt, skal alltid vera knytt til namngjeven person, som er den ansvarlege, og som må retta seg etter dei fyresegner politiet hev gjeve.

Finn politiet (lensmannen) grunn til det kan det når som helst taka løyvet attende.

§ 6. Ingen må ganga kring i heradet og syngja og spela eller gjera kunstar og dilikt utan løyve frå politiet (lensmannen).

§ 7. Det er forbode å tyna, skada eller skjemma ting eller tilskipnader som skal vera til ålmen nytte eller pryð. 8 mai.

Likeeins er det forbode å skjemma eller riva ned lovleg uppslegne plakatar eller kunngjeringar.

§ 8. Det er forbode å selja tobakk av kva slag det vera vil til born under 15 år, endå um borni segjer seg kjøpa til vaksne.

Det er likeeins forbode å kjøpa tobakk av kva slag det vera vil til born under 15 år eller lata soverne born få tobakk som gáva, lån, som byte eller vederlag for arbeid eller personleg tenesta.

Politiet kan taka frå barn under 15 år som nyt tobakk på offentleg veg eller offentlege bevertnings- eller forsamlingsstader, den tobakk, pipa eller andre røykjegreidor det brukar.

§ 9. Brot mot desse vedtektene vert å straffa etter straffelovi § 339, 2.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

9 mai.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 19 august 1932, jfr. lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredstyret i Melhus, Sør-Trøndelag fylke, i møter 4 januar og 22 april 1933 vedtatt beslutning om forandring av § 14 i politivedtekten for herredet, hvorefter bestemmelsen skal lyde således:

«Sammenkomst med dans eller annen sammenkomst av utelukkende eller overveiende selskapielig eller underholdende art må ikke holdes uten tillatelse av politiet, dersom det er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmene av forening eller lignende sammenslutning.

Politiet kan ved meddelelsen av disse tillatelser sette de vilkår som det i hvert enkelt tilfelle finner grunn til, således at det, hvis politiopsyn anses nødvendig, forskuddsvis betales en avgift til kommunekassen for politiopsynet.

Sammenkomster som omhandles i denne paragraf skal slutte senest kl. 2.»

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

10 mai.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Oslo bystyre i møte 2 februar 1933 vedtatte reguleringsplan for Vaterland i Oslo på betingelse av at reguleringen langs Dronningens gate 40 forandres overensstemmende med den nyopførte gård. Enn videre må reguleringen av Jernbanetorvets nordre side ikke gjennomføres så lenge Norges statsbaner beholder sin administrasjonsbyggnings front med uforandret beliggenhet. Der undtas derhos fra denne approbasjon den del av reguleringsplanen som ligger østenfor jernbanetollstedet hvor innførselslinjen for Ekeberg-

10 mai. banen og Østensjøbanen er svinget ut av Schweigårdsgate og inn på jernbanens grunn. Man vil for øvrig om den foreliggende plan for de nevnte forstadsbaners innførselslinje ha uttalt at man gjennom stadfestelse av denne regulering ikke har tatt noget standpunkt til selve planens gjennomførelse.

I henhold til samme lovs § 3 stadfestes som gjeldende inntil videre de av bystyret samtidig vedtatte vedtekter i tilknytning til ovennevnte reguleringsplan.

Vedtektene er sålydende:

Vedtekter

for det strøk der er begrenset av Tomteгатens sydside, Jernbanetorvet, Store Strandgate, Karl Johans gates sydside, Dronningens gates midtlinje, Storgatens nordvestre side, Brogatens nordøstre side, Akerselven og Tomteгатens sydside.

Vedtektene gjelder ennvidere i 15 meters dybde for eiendommene på Jernbanetorvets østre og søndre side, Store Strandgates vestside, Karl Johans gates sydside, Storgatens nordvestre side, Brogatens nordøstre side på de strekninger av disse gater som støter inn til det forannevnte strøk.

§ 1. Strøket skal bebygges med sammenhengende bygninger i henhold til bygningslovens § 65.

§ 2. Bygningene i de tre kvartaler mellom Storgaten, Nygaten, Gunnerus gate og Dronningens gate samt bygninger med fasade til Gunnerus gates sydside skal opføres til den høide for overkant hovedgesims som er angitt med kotetall innskrevet med sort tussj på reguleringsplan merket «Oslo reguleringsvesen ³⁰/₃ 1932».

I strøket for øvrig skal bygningene opføres til den maksimale høide som er angitt for overkant hovedgesims i bygningslovens § 71, 2.

§ 3. På bebyggelsen langs Akerselvns vestside, Schweigårds gate vestenfor Akerselven, Gunnerus gate, Jernbanetorvet, Store Strandgate, Karl Johans gate, Dronningens gates østside, Storgaten og Brogaten skal der over hovedgesimsen og innenfor en linje som danner 60° vinkel med horisontalen opføres en etasje. Mellom denne og hovedgesimsen skal taket være flatt eller ha en hellingsvinkel av maksimum 10°.

I den øvrige del av strøket kan en lignende loftsetasje tillates utført.

Overkant for den tilbaketrukne loftsetasje skal ligge 3,0 m over hovedgesimsens overkant.

§ 4. Fra disse vedtekter kan reguleringsrådet eller, hvor loven krever det, bygningsrådet under iakttagelse av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Oslo tillate undtagelser hvor særlige grunner taler derfor.

Skriv frå Justisdepartementet.

11 mai.

Etter fullmakt gjeven ved kongelege resolusjonar frå 16 januar 1925 og 19 august 1932 har departementet i samhøve med lov nr. 1 frå 6 juni 1891 um politivedtekter for heradene i riket, lov frå 22 mai 1875 um retten til å halda dramatiske og andre offentlege framsyningar m. v., lov nr. 2 frå 19 april 1899 «til vern for born mot å bruka tobakk» og lov nr. 3 frå 17 juni 1932 um tillegg til politilovgivning, stadfest Hareid heradstyre sitt vedtak i møter 23 november og 30 desember 1931, 3 desember 1932 og 22 april 1933 um politivedtekter for Hareid herad, Møre fylke.

Vedtektene lyder so:

§ 1. På offentlig veg eller i nærleiken av offentlig veg må ikkje gå for seg noko som kan vera til meins for ferdsla eller uroar ordenen.

Offentleg veg er etter desse vedtekter kvar veg, plass, bru, kai eller liknande som er opne for ålmenn ferdsla, eller vert ålment brukt til å ferdast på.

§ 2. På eller i nærleiken av offentlig veg må ikkje gå for seg slikt som upplau, ihopskokking av folk, spel, dans, kortspel, skyting, kastning med stein, snøball eller liknande, skrik, sjau eller nokor fornærmeleg framferd.

Der må ikkje nytast rusdrykk av noko slag.

§ 3. Når det på eller ved offentlig veg skal gjerast arbeid som kan hindra eller gjera ferdsla utrygg, skal dette fyreåt meldast til lensmannen.

Ved miningsarbeid må det brukast slik varsemd at fåre eller skade ikkje vert valde.

§ 4. All slag leik, renning på ski, kjelke, sparkstytting eller liknande reidskap kan politiet forbjoda på visse stykke av offentlig veg, når det finn det turvande.

§ 5. Foreldre og folk i foreldre sin stad skal syta for at deira born under 14 år ikkje ferdast på offentlig veg eller på forestillingar etter kl. 20 um vinteren — 1 oktober til 31 mars — og kl. 21 um sumaren, utan dei er i fylgje med foreldri eller nokon i deira stad.

Politiet kan visa eller senda heim born som det treffer på slike stader etter nemnde tider.

Det er like vel høve for foreldre og fyresette å senda born i lovlege erend etter nemnde klokkeslett.

§ 6. Det er forbode einkvar å selja til born under 15 år all slag tobakk, pipor eller anna som vert brukt ved nyting av tobakk. Politiet kan taka slike greidor frå born som hev dei i sitt eige.

Like eins er det forbode å gjeva tobakk åt born som gåve,

11 mai. som lån eller som godtgjersle for arbeid eller andre personlege tenestor.

Dei born som skal kjøpa tobak for far sin eller husbonden sin, må frå desse hava med dagsett og underskriven setel.

§ 7. Ingen må skjera i, teikna på eller på annan måte skjemma hus, gjerde, portstolpar, leidningsstolpar, prydtre eller liknande ved offentleg veg. Heller ikkje må nokon riva ned, gjera tillegg til eller radera på plakatar eller vareskilt som er lovleg oppsette på eller ved offentleg veg.

§ 8. Det er forbode utan løyve frå køyraren å kliva upp på eller hengja seg fast til vogner og andre køyregreidor eller til slike å binda attåt handvogner, kjelkar og liknande.

§ 9. Sinte hundar som brukar å fara imot eller etter folk eller dyr med gøyning eller murring, skal eigaren eller innehavar halda vekk frå offentleg veg eller ha munnkorg på.

Det same kan politiet gjeva påbod um for hundar som etter storleik eller rase kan tenkjast å vera fårlege.

Ingen må hissa hund på nokon eller lata vera å halda hunden sin attende, dersom han viser teikn til å vera leid mot nokon på offentleg veg.

Det er forbode å taka hundar med til kyrkja eller kyrkje-gard når det er gudsteneste, eller til offentlege møte.

Tispor skal til laupartidi haldast vekk frå offentleg veg.

§ 10. Dei som vil driva karusell, skytebane, ringkasting eller liknande som næring, må ha løyve frå lensmannen, og dei skal i avgift til kommunen svara 10 % av billettsalet.

§ 11. Samkomor med dans eller andre samkomor der fyremålet heilt eller for det meste er moro eller tidartroyte, må ikkje verta haldne utan løyve frå lensmannen, dersom det er tilgjenge for ein uviss krins av personar eller for medlemene av foreining eller liknande samanslutning. Han kan for kvart løyve setja slike vilkår som han finn grunn til.

§ 12. Dei som stend fyre slike samkomor som er nemnde i §§ 10 og 11, hev plikt på seg til å sjå etter at det råder sømnd og orden. Mogeleg uorden skal meldast til politiet. Dette kan påbjoda slutt når som helst, dersom noko gjeng for seg som uroar ordenen.

Når politiet påbyd at slike samkomor skal slutta, pliktar dei som er til stades straks å gå der ifrå i ro og sømd.

Politiet kan og krevja slutt på samkomor av slutta lag, dersom det gjeng for seg noko som uroar ordenen.

§ 13. Dei som stend fyre offentlege samkomor av noko slag, skal syta for at det utanfor møtehuset er turvande ljøs.

§ 14. Brot på desse vedtektene vert straffa etter § 339,2 i straffelovi.

**Lov om tillegg til lov om sparebanker av 12 mai.
4 juli 1924. Nr. 1.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 29 april 1933 sålydende:

I.

Lov om sparebanker av 4 juli 1924 gis følgende tillegg:

Til § 30. Bestemmelsen i denne paragrafs tredje og fjerde punktum kommer ikke til anvendelse på lån optatt under medvirkning av Garantikassen for sparebanker.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

HAAKON
(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

**Lov om endring i lov om offentlige skyss- 12 mai.
stasjoner av 11 juli 1924. Nr. 2.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 6 mai 1933 sålydende:

§ 3 i lov om offentlige skyss-stasjoner av 11 juli 1924 skal fra 1 januar 1934 lyde:

Tilskudd til offentlig skyss-stasjon utredes:

- a) i de tilfelle som er nevnt i § 2 a, av fylkeskassen,
- b) i de tilfelle som er nevnt i § 2 b, av bykassen.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

HAAKON
(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

12 mai.

Nr. 3.

Lov om reindriften.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 6 mai 1933 sålydende:

Første del.

Flyttlappenes (fjellsamenes, fjellfinnes) reindrift.

Kapitel I.

Om rett til å drive reindrift og om reindriften organisasjon m. v.

§ 1. Flyttlapps (fjellsames, fjellfinns) rett til reindrift.

Flyttlapp (fjellsame, fjellfinn), som er norsk statsborger og som opholder sig her i riket, skal, under iakttagelse av de regler herom som til enhver tid er gjeldende, ha rett til å drive reindrift således som nedenfor i denne lovs første del anført.

Som flyttlapp (fjellsame, fjellfinn) anses i denne lov enhver person av lappisk (samisk) avstamning, hvis hovednæring er reindrift og som i regelen selv følger og gjæter sine rein.

I tvilstilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt en person i henhold til foranstående bestemmelser er å anse som flyttlapp (fjellsame, fjellfinn) av Kongen.

§ 2. Reinbeitedistrikter og reinsogn.

Flyttlappenes reindrift må alene foregå i de deler av Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark fylker som Kongen bestemmer. Så vidt mulig må alene medtas områder hvor flyttlapper har hatt reindrift fra gammel tid og hvor det finnes hensiktsmessig å tillate utøvelse av reindrift.

Områdene skal inndeles i reinbeitedistrikter og i Finnmark fylke i reinsogn og disse igjen i reinbeitedistrikter. Kongen kan beslutte, at også områder i andre fylker enn Finnmark fylke skal inndeles både i reinsogn og i reinbeitedistrikter. Kongen fastsetter reinbeitedistriktenes og reinsognenes antall, grenser og betegnelser.

Forinnen bestemmelser herom gis, eller forandring i bestemmelser gjøres, skal de interesserte herredstyrer og — i tilfelle — reindriftsstyrer (§ 16) høres. Hvor reindriftsstyrer ikke has eller ennå ikke er opprettet, skal vedkommende flyttlapper gis anledning til å uttale sig.

§ 3. Beitetid.

Med den begrensning som følger av bestemmelsene i §§ 6 og 23 i reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige av 5

februar 1919, jfr. §§ 6 og 14 i lov av 18 juli 1919, kan Kongen 12 mai. bestemme til hvilke tider av året reinbeitning kan foregå i Nr. 3. hvert enkelt reinbeitedistrikt.

Forinnen bestemmelse herom gis, eller forandring i bestemmelse gjøres, skal reindriftsstyret høres, eller, hvor sådant ikke has eller ennå ikke er opprettet, vedkommende flyttlapper gis anledning til å uttale sig.

§ 4. Fordeling av reinbeitemarkene innenfor reinbeitedistrikt.

Fylkesmannen kan av hensyn til reinbeitningen bestemme grenser mellem vår-, sommer-, høst- og vinterbeitemarkene innen reinbeitedistriktet og fastsette tiden for reinbeitningens begynnelse og ophør innen hvert område og derhos fordele beitemarkene i reinbeitedistriktet eller del derav mellem vedkommende flyttlapper, med plikt for disse til å begrense reinbeitningen til de hver især tildelte strekninger.

Forinnen sådan bestemmelse gis, eller forandring i bestemmelse gjøres, skal den forberedes på den i § 3 nevnte måte.

§ 5. Fredning av reinbeitedistrikt eller del derav.

Efter forberedelse som i § 3 nevnt kan Kongen bestemme, at reinbeitedistrikt eller del derav, skal være fredet for reinbeitning i kortere eller lengere tid.

Fylkesmannen kan for enkelt anledning eller for skyss- og bruksrein (arbeidsrein) tilstede avvikelse fra fredningsbestemmelsene på de vilkår han måtte finne å burde stille.

§ 6. Forbud mot overflytning av reindrift til annet fylke eller reinsogn.

Flyttlapp har ikke adgang til å overflytte sin reindrift til annet fylke eller reinsogn enn det hvori han er hjemmehørende, uten tillatelse henholdsvis av vedkommende regjeringsdepartement og fylkesmann.

Uten tillatelse meddelt av vedkommende fylkesmann, har flyttlapp heller ikke adgang til å la sine rein beite i reinbeitedistrikt, som ligger utenfor det reinsogn, hvor han er hjemmehørende.

Tillatelse efter nærværende paragraf, eller forandring deri forberedes som i § 3 nevnt.

§ 7. Flyttlapps utvandring.

Utvandrer flyttlapp fra riket, kan fylkesmannen tillate ham å ha sine rein inntil 5 år i norsk reinbeitedistrikt under annen norsk flyttlapps gjæting.

Oversittes fristen, skal reinen selges ved fylkesmannens foranstaltning, og utbringendet med fradrag av omkostninger tilstilles eieren.

12 mai.

§ 8. Rein antall.

Nr. 3.

Efter sådan forberedelse som i § 3 nevnt, kan Kongen fastsette det høieste antall rein, som kan føres på beite i et reinbeitedistrikt.

På samme måte kan Kongen for fylke eller del derav bestemme, at flyttlapp ikke skal kunne ha flere enn et nærmere fastsatt antall rein (rein under ett år ikke medregnet) tilhørende ham selv og de i § 10 nevnte personer.

Blir antallet av rein i et reinbeitedistrikt større enn det fastsatte og der ikke kan rettes herpå ved henvisning, kan Kongen bestemme, at distriktets reinmengde skal bringes ned til et bestemt antall.

Reduksjonens størrelse for hver enkelt reineier, så vel som den tid innen hvilken reduksjonen skal være foretatt, fastsettes av Kongen. Dog må bestemmelse herom ikke fattes, før saken er forberedt på den i § 3 nevnte måte. Ved fastsettelse av reduksjonens størrelse skal det så vidt mulig iakttas, at hver enkelt flyttlapp får beholde et så stort antall rein, som det, under hensyntagen til forholdene, antas å være nødvendig for ham å ha for hans og hans families underhold.

Efterkommes ikke bestemmelsen om reduksjon innen den fastsatte tid, lar fylkesmannen den fullbyrde for vedkommenes regning. Fullbyrdelsen foregår overensstemmende med reglene i § 64. På samme måte kan fylkesmannen også gjennomføre reduksjon hvor den enkelte reineiers reinantall er større enn fastsatt i medhold av bestemmelsen i nærværende paragrafs annet avsnitt.

§ 9. Reintelling.

Ved reintelling som fylkesmannen beslutter avholdt for fylket eller del derav er reinens eier pliktig til selv og ved sine folk å yde all den bistand som kreves for tellingens gjennomførelse.

§ 10. Hvilke rein flyttlapp kan føre på beite.

Flyttlapp kan føre på beite foruten sine egne, sin ektefelles, sine umyndige barns og tjeneres rein også rein tilhørende sine foreldre, svigerforeldre, søsken, svogrer og svigerinner, såfremt disse personer er norske statsborgere, er bosatt her i riket og er eller har vært flyttlapper.

Flyttlapp kan derhos føre på beite rein tilhørende annen her i riket bosatt norsk flyttlapp, som det enkelte år er hindret fra selv å vokte sine rein eller som på grunn av alder, sykdom eller fattigdom har opphørt å være flyttlapp, samt rein, som tilhører sådan lapps ektefelle og umyndige barn.

Derhos kan fylkesmannen tillate flyttlapp å føre på beite rein tilhørende lapp, som har sådan tillatelse som nevnt i § 99

og rein tilhørende enke av ikke lappisk avstamning som omhand- 12 mai.
let i § 99, 5. ledd, og som har sådan tillatelse som der nevnt. Nr. 3.

Endelig kan i Finnmark fylke flyttlapp føre på beite rein tilhørende fastboende, som har sådan reindrift som nevnt i § 84, litr. b, selv om disse ikke er i nogen sådan stilling som anført i nærværende paragrafs annet ledd.

§ 11. Forhåndsmelding om reindrift.

Flyttlapp som vil gjøre bruk av den i § 1 nevnte rett til reindrift skal hvert år så ofte, innen de frister og på den måte som fylkesmannen bestemmer, melde dette for lappefogden, eller i fylke hvor sådan ikke er ansatt, for fylkesmannen eller den han har bemyndiget til å motta sådan melding. Kongen fastsetter de nærmere bestemmelser om hvilke opplysninger denne melding skal inneholde.

Samtidig med avgivelse av den i nærværende paragrafs første avsnitt nevnte melding skal der hvert 3. år opgis hvilke av de til reinbeitedistriktet meldte flyttlapper melderens ønsker beskikket som formann og næstformann.

§ 12. Henvisning.

For å opnå en hensiktsmessigere fordeling eller bedre ordning av reinbeitningen eller når det for øvrig anses ønskelig kan lappefogden, eller i fylke hvor sådan ikke er ansatt, fylkesmannen, eller den han har bemyndiget, henvise flyttlapp med de under hans vaktning værende rein til et annet reinbeitedistrikt innen reinsognet, eller hvor reinsogn ikke er opprettet, innen fylket enn det, hvor han opholder sig eller hvortil han er meldt.

Ved henvisning bør den som lengst har hatt beite for sine rein i reinbeitedistriktet fortrinsvis tillates å benytte det.

Efterkommes ikke pålegget, kan nevnte tjenestemann la det fullbyrde. Omkostningene herved kan inndrives ved utpantning hos flyttlappen efter fylkesmannens ordre.

§ 13. Beskikkelse av formenn og næstformenn.

Efter utløpet av den for avgivelse av melding satte frist beskikker fylkesmannen de flyttlapper som har fått de fleste stemmer som formenn og næstformenn. Når særlige grunner taler derfor kan fylkesmannen dog beskikke andre enn de valgte.

Beskikkelsen gjelder for et tidsrum av tre år regnet fra det av fylkesmannen i beskikkelsen angitte tidspunkt.

Enhver til reinbeitedistriktet meldt flyttlapp er pliktig til å motta beskikkelse. Dog kan fylkesmannen helt eller delvis fritta formann eller næstformann for hvervet, når dette anses påkrevet. Ny beskikkelse blir da straks å utferdige.

Det samme gjelder, når formannen eller næstformannen får forfall for lengere tid.

12 mai. Den som har gjort tjeneste som formann eller næstformann i tre år i trekk, kan nekte å motta valg for de følgende tre år, såfremt han derom avgir erklæring før valget og fylkesmannen finner å kunne beskikke en annen.

Er der til et reinbeitedistrikt alene meldt en flyttlapp, skal denne være formann og er der meldt to, skal den ene være formann og den annen næstformann efter fylkesmannens nærmere bestemmelse.

§ 14. Formannens myndighet.

Formannen har myndighet til å gi reinbeitedistriktets flyttlapper de pålegg og av dem kreve den bistand som er nødvendig for at han skal kunne vareta de ham påhvilende plikter.

Det tilkommer ham derhos med hensyn til ansvar for skade ved rein å handle på vegne av reinbeitedistriktets flyttlapper, derunder også å inngå forlik om erleggelse av erstatning og omkostninger.

§ 15. Formann og næstformanns plikter.

Formann og næstformann plikter nøie å etterkomme den instruks som Kongen utferdiger for deres arbeide.

At næstformann er blitt behandlet eller har gjort tjeneste som formann i noget tilfelle, hvor han ikke hadde befoielse til det, har ingen innflytelse på forføiningens gyldighet.

§ 16. Vedtekt.

For reinbeitedistrikt eller felles for flere reinbeitedistrikter eller, hvor reinsogn has, for et sådant, kan fylkesmannen utferdige vedtekt til ordning av reindriften og flyttlappenes innbyrdes forhold.

Forinnen fylkesmannen utferdiger vedtekt, skal lappefogden eller hvor lappefoged ikke er ansatt, fylkesmannen eller den han dertil har bemyndiget i samråd med vedkommende formann (formenn) og næstformann (næstformenn) utarbeide utkast til vedtekt og forelegge det for vedkommende flyttlapper til uttalelse i et møte, som han berammer, bekjentgjør og leder.

Forandring i eller ophevelse av vedtekt forberedes og avsluttes på samme måte.

§ 17. Reindriftsfond.

For ethvert reinbeitedistrikt eller felles for flere reinbeitedistrikter eller, hvor reinsogn has, for hvert sådant, skal der av de i §§ 18, 19, 21, 24, 69 og 72 nevnte midler og av offentlige og private tilskudd, som måtte bli ydet, dannes et fond, som skal brukes til fordel for flyttlappenes reindrift, såsom til:

- a) utgifter i anledning av utskilninger og slaktninger,
- b) broer og gjerder,
- c) utryddelse av rovdyr,
- d) hjelp mot smittsom sykdom blandt rein,

- e) andre nyttige foranstaltninger til støtte for eller ophjelp av reindriften, 12 mai.
Nr. 3.
- f) bidrag til flyttlapp, hvis reindrifft ved ulykkestilfelle er blitt vesentlig skadet og
- g) betaling av skyldig erstatning for skade voldt av rein, forsåvidt flyttlappene har gjort tilskudd til fondet i dette øiemed.

Hvor ikke reinsogn has, avgjør fylkesmannen om et fond skal være felles for flere reinbeitedistrikter og i tilfelle for hvilke.

Fondets midler forvaltes av lappefogden eller, hvor sådan ikke er ansatt, av den som fylkesmannen har bestemt, efter regler som fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

Fylkesmann treffer for hvert tilfelle bestemmelse om midlenes anvendelse efterat spørsmålet har vært behandlet på den i § 3 bestemte måte.

Kongen bestemmer hvorledes der skal forholdes med fond i reinbeitedistrikt eller reinsogn hvor reindrifft er ophørt.

Kapitel II.

Reinmerkning.

§ 18. Meldeplikt, anmeldelse og registrering av reinmerker.

- a) Enhver reineier — også reineiende hustru og barn uansett alder — skal ha og bruke ett reinmerke, hvormed vedkommende skal øremerke sine rein.

Innen Finnmark fylke kan det dog i vedtekt for reinsogn bestemmes, at mann og hustru eller mann og hustru og barn under 18 år alene må bruke ett felles reinmerke og tillike at barn kun skal bruke ett bimerke frembragt ved, at der til farens eller morens eller til foreldrenes felles merke føies ett eller flere tilleggssnitt. Disse må kun påføres reinen i vidners nærvær.

- b) Alle reinmerker skal registreres. Lappefogden skal være registrator. I fylke, hvor lappefoged ikke er ansatt, eller hvor det finnes uhensiktsmessig å ha lappefogden som registrator, beskikker vedkommende regjeringsdepartement en eller flere registratorer.

Den som vil bruke reinmerke skal melde dette til registrator og samtidig gi opplysning om sitt fulle navn og hjemsted samt beskrivelse og nøiaktig riss eller avklipp av merket og betale kr. 10 til reindrifftsfondet.

Efter samråd med vedkommende formenn, reindrifftsstyre eller merkesnevnd, hvis sådan i henhold til vedtekt er opprettet, og om fornødent med registratorer i tilstøtende tjenestoområder, avgjør registrator, om det meldte merke kan registreres

12 mai. for vedkommende. Ved avgjørelsen skal der tas hensyn til,
Nr. 3. at merket får en form som så vidt mulig beskytter mot forveksling eller ulovlig ommerkning, og derhos til, hvad der kan anses for å være tradisjonelle nedarvede familiemerker.

Utslettet merke kan ikke registreres på ny, så lenge der brukes noget bimerke til det av nogen dertil berettiget i sådan nærhet, at sammenblanding av rein kan befryktes.

Det samme gjelder sådant merke som nevnt i § 25 nr. 3.

Begjærer flere reineiere samme merke registrert, har den som lengst har benyttet merket fortrinsrett.

Hvis registrator ikke kan godkjenne det meldte merke til registrering, skal han straks underrette vedkommende herom og om mulig foreslå for ham et annet merke og i motsatt fall anmode ham om innen en fastsatt frist selv å foreslå et annet merke.

Innen en måned efter underretningens mottagelse kan vedkommende forlange registrators nektelse prøvet av fylkesmannen.

Så snart registrering har funnet sted, skal registrator herom gi reineieren en bevidnelse med nøiaktig riss og beskrivelse av det registrerte merke.

Registreringen skal kunngjøres på den i vedtekten bestemte måte, eller om vedtekt ikke er fastsatt, på den måte som fylkesmannen bestemmer.

For senere meddelelse av avbildning eller avklipp av registrert reinmerke betales kr. 2 til reindriftsfondet.

Tilleggssnitt som nevnt i litra a, annet ledd, må meldes til registrator for godkjennelse. Når registrator har godkjent det, skal han gjøre optegnelse herom i merkeregistret, kunn gjøre bimerket på ovennevnte måte og gi formannen (formenene) underretning om godkjennelsen.

For godkjennelsen betales kr. 5 til reindriftsfondet.

§ 19. Forbeholdt reinmerke.

Såfremt reineier samtidig med melding efter § 18 meddeler registrator, at han ønsker forbeholdt til mulig fremtidig bruk for sine barn reinmerke, som han sannsynliggjør har vært ansett som ham eller hans familie tilhørende, skal registrator anføre merket i registret som forbeholdt. Forbeholdt merke kan, bortsett fra nedennevnte tilfelle, ikke registreres for nogen uten melderens samtykke.

Når ti år er hengått efter anførselen, uten at merket er blitt registrert, kan det begjæres registrert av hvem som helst.

Det samme gjelder, når melderens dør og hans hustru eller nogen av hans barn ikke innen 6 måneder efter dødsfallet meddeler registrator, at forbeholdet ønskes opprettholdt. Fremkommer sådan meddelelse, skal merket anføres i registret som forbeholdt i tilfelle for ytterligere ti år.

En reineiers forbehold kan omfatte inntil tre merker.

12 mai.

Av hvert forbeholdt ubenyttet reinmerke skal der betales en avgift, hvis størrelse blir å fastsette i vedtekten eller, hvor vedtekt ikke er utferdiget, av fylkesmannen, og som skal tilfalle vedkommende reindriftsfond.

Nr. 3.

Blir der i noget område mangel på tjenlige reinmerker, kan registrator registrere forbeholdt merke for den eller dem, som måtte mangle reinmerke. Fortrinsvis bør merke tas fra den, som har forbeholdt mere enn ett. Underretning om sådan registrering må meddeles den, som har gjort forbeholdet.

§ 20. Merkning av reinkalv.

- a) Reinkalv skal merkes med eierens registrerte merke innen 31 oktober i det år, hvori kalven er født. Dog kan merkning senere skje til utgangen av april det følgende år, når merkningen foregår i overvær av formannen eller to vidner, som har forvisset sig om, at kalven tilhører vedkommende.
- b) Flyttlapp, som i månedene juli—april blandt sine rein finner umerket reinkalv, der følger fremmed merket simle, skal snarest mulig merke kalven med eierens registrerte merke, hvis dette kjennes, og hvis ikke da med simlens merke. I månedene november—april skal merkningen skje i overvær av formannen eller to vidner, som har forvisset sig om, at kalven tilhører vedkommende.

Finner flyttlapp i månedene juli—april blandt sine rein umerket reinkalv, der ikke følger merket simle, skal han ved hårmerkning eller på annen måte, som i vedtekten bestemmes, gi kalven et midlertidig merke. Hvis sådan kalv innen utgangen av mars begynner å følge merket simle, som må antas å være dens mor, skal den merkes som bestemt i foranstående ledd.

For merkning i henhold til nærværende paragraf tilkommer merkeren hos eieren sådan godtgjørelse, som måtte være bestemt i vedtekten eller, hvor vedtekt ikke er utferdiget, av fylkesmannen.

§ 21. Bimerke og ommerkning.

Overgår merket rein ved lovlig adkomst til ny eier, skal der til merket føies et eller flere av formannen i det reinbeitedistrikt, som den nye eier tilhører, for hvert enkelt tilfelle på forhånd godkjent tilleggssnitt, såfremt ommerkning til den nye eiers merke ikke kan skje overensstemmende med de om merkenes form gitte nærmere bestemmelser (§ 25). Til ommerkning kreves formannens samtykke. Rein, til hvis merke er føiet tilleggssnitt, kan ikke beholdes utover fem år. Registrator kan dog forlenge fristen inntil tolv år. For tillatelse til ommerkning eller tilføielse av tilleggssnitt betales kr. 5 til reindriftsfondet.

12 mai. Når formann har tillatt ommerkning eller tilføielse av tilleggsnitt, skal han gjøre optegnelse herom, kunngjøre det på den måte, som vedtekten måtte bestemme, eller, såfremt sådan bestemmelse ikke er fattet, på hensiktsmessig måte og snarest mulig gi registrator underretning med opplysning om, hvilke reineiere, reinmerker og reinantall det gjelder, og om tidspunktet, da ommerkningen eller tilføielsen av tilleggssnitt fant sted. Registrator skal notere opplysningene i merkeregistret.

§ 22. Reinmerkes overgang til dødsbo, enke eller arving.

Ved reineiers død skal hans reinmerke brukes av boet så lenge dette står uskiftet.

Innen to måneder efter skiftets slutning kan ektefelle eller arving begjære avdødes merke registrert for sig. Samtidig må rekvirenten godtgjøre, at han har gjort de øvrige til merket berettigede bekjent med sin begjæring.

Registrator avgjør derefter hvem av de mulige rekvirenter skal få merket registrert.

Har den, som får sådant merke registrert, eldre registrert merke, er han berettiget til å beholde dette på de rein, som dermed er forsynt, dog ikke over fem år. Registrator kan forlenge denne frist inntil tolv år.

§ 23. Utslettelse av registrert reinmerke,

1. Registrert reinmerke skal utslettes

- a) for reineier, som dør uten å efterlate rein,
- b) for reineier, som ved sin død efterlater rein, når hans dødsbo er sluttet,
- c) for reineier, som begjærer utslettelse og erklærer, at han ikke lenger har rein,
- d) for reineier, som registrator har grunn til å anta ikke i løpet av fem år har hatt reindrift og som på registrators henvendelse ikke sannsynliggjør, at der fremdeles lever rein, som bærer merket,
- e) for reineier, når adgangen til bruk av det i § 22, siste ledd, nevnte eldre merke ophører.

2. Når fristen for adgangen til å bruke bimerke (§ 21) eller merke i henhold til § 25 nr. 3 er utløpet, skal derom gjøres fornødent notat i registret.

Utslettelse av reinmerke og notat om ophør av bimerkes gyldighet skal kunngjøres på den måte, som vedtekten måtte bestemme, eller, såfremt sådan bestemmelse ikke er fattet, på hensiktsmessig måte.

§ 24. Salg av rein uten lovlig merke.

Eldre rein uten reinmerke registrert overensstemmende med nærværende lov eller av formannen godkjent bimerke og reinkalv, som ikke er blitt merket innen de i § 20 nevnte frister,

skal selges av lappefogden eller, hvor sådan ikke er ansatt, 12 mai. av den, som er registrator, til inntekt for reindriftsfondet i Nr. 3. det reinbeitedistrikt eller reinsogn, hvor reinen er blitt forsynt med det midlertidige merke eller, såfremt den ikke er forsynt hermed, det reinbeitedistrikt eller reinsogn, hvor salget foregår.

Dog kan rein, som bærer kjent merke, der er den påført, før bestemmelsene i nærværende lov om reinmerkning trådte i kraft, ikke selges, forinnen der er hengått fem år fra bestemmelsenes ikrafttreden. Registrator kan forlenge denne frist inntil tolv år.

§ 25. Overgangs- og andre nærmere bestemmelser.

1. Kongen skal gi bestemmelse om
 - a) hvorledes reinmerker skal være, for at de skal kunne registreres, og
 - b) innen hvilket seneste tidspunkt melding efter §§ 18 og 19 første gang må finne sted.
2. Kongen kan derhos gi nærmere bestemmelser om registrering, registrenes form og førelse, kunngjørelse av registrering og behandlingen av de i § 24 nevnte rein og omkostninger m. v.
3. Benytter reineier, som første gang gir melding efter § 18, flere reinmerker, plikter han herom å underrette registrator. Han kan beholde disse merker på de rein, som bærer dem, så lenge reinen lever, dog ikke lenger enn fem år regnet fra registreringen. Registrator kan dog forlenge fristen til tolv år. Om sådant merke skal fornødent notat gjøres i registret.

Kapitel III.

Flytning og gjæting.

§ 26. Flyttlappenes plikt til å følge reinen.

Meldt flyttlapp skal flytte inn i reinbeitedistriktet samtidig med sine rein og forbli der så lenge disse opholder sig der, forsåvidt ikke sykdom eller viktige forretninger nødvendiggjør hans fravær.

Dog kan formannen gi en eller flere av de meldte flyttilapper adgang til midlertidig å opholde sig utenfor reinbeitedistriktet.

§ 27. Flytninger og flytteveier.

- a) Flytning med rein gjennom trakt, hvortil flyttilappene ikke er meldt, skal foregå uten unødig opphold underveis. Under sådan flytning bør på vanlige hvileplasser i bebodd trakt ikke uten i nødsfall rastes med reinen lenger enn inntil 2 døgn.

- 12 mai. b) Flytningene skal alene foregå efter flyttlappenes gamle flytteveier. Hvor sådanne ikke finnes, kan fylkesmannen la åpne de nødvendige flytteveier. Grunnens eier er pliktig til å avstå til staten den hertil fornødne grunn mot erstatning av statskassen. Erstatningens størrelse bestemmes i mangel av overenskomst ved skjønn, som styres av lensmannen.

- Når beite-, vær- eller sneforhold eller mørke eller andre omstendigheter gjør det nødvendig å fravike flyttevei, skal flyttlappene ta vei, hvor minst skade kan voldes.
- c) Flyttlappene må ikke hindres i å benytte sine flytteveier. Stenges sådan vei, skal fylkesmannen la den åpne igjen.
- d) Er stengsel opført eller opføres over flyttevei, skal grunnens eier eller bruker deri gjøre åpning med den for flyttlappenes flytninger tilstrekkelige bredde. Tvist herom avgjøres av fylkesmannen. Undlater eieren eller brukeren å gjøre åpning, skal den gjøres ved forføining av fylkesmannen. Omkostningene herved skal betales av eieren eller brukeren og kan inndrives hos ham ved utpantning efter fylkesmannens ordre.

§ 28. Omlegning av flyttevei og hvileplass.

Begjærer grunnens eier eller bruker flyttevei eller vanlig hvileplass omlagt og skaffer annen tjenlig flyttevei eller hvileplass, skal fylkesmannen tillate omlegningen, når denne ikke er til vesentlig ulempe for flyttlappene.

Også uten sådan begjæring kan fylkesmannen la flyttevei eller vanlig hvileplass omlegge, når han finner dette særlig ønskelig, og omlegningen ikke er til vesentlig ulempe for flyttlappene. Grunnens eier er pliktig til å avstå til staten den for omlegningen fornødne grunn mot erstatning av statskassen. Erstatningens størrelse bestemmes i mangel av overenskomst ved skjønn, som styres av lensmannen.

§ 29. Gjæting av reinen.

Flyttlappene skal under flytningene og under opholdet i reinbeitedistriktene holde reinen under forsvarlig bevoktning så den ikke volder skade eller kommer utenfor det reinbeitedistrikt, hvor den har adgang til å være.

Under flytninger skal reinen dag og natt ledes og følges av reingjætere.

Under ophold underveis på hvile- eller beiteplass skal reinen likeledes alltid følges av reingjætere, som har å påse, at hjorden ikke unødig sprer sig.

Reingjætere skal derhos så vidt mulig påse, at der ikke blir efterlatt rein under flytningen. Skjer dette allikevel, skal der snarest mulig treffes foranstaltninger til å få de efterlatte rein innsamlet og tilbakeført.

Kapitel IV.

12 mai.
Nr. 3.

Flyttlappenes (fjellsamenes, fjellfinnenes) adgang til bruk av skog og til jakt og fiske.

§ 30. Adgang til bruk av skog.

Hvor flyttlappene har rett til å opholde sig med rein, har de også adgang til på de i følgende paragrafer anførte vilkår å ta, så vel på privat som på offentlig eiendom, løvtrær, busker, ener, vidjer, bjerkeris, selvtørrede bartrær, nedfalne grener og kvister, tørt vindfall og stubber samt never og bark forsåvidt de selv benytter virket til:

- a) brensel,
- b) gammer,asjoner, boder (bur) eller stillinger for opbevaring av løsøre og matvarer,
- c) teltstenger, bohaver eller redskaper,
- d) gjerder for melkning, merkning, slaktning og utskilning av rein (trøer, ringgjerder),
- e) garvning.

Dog må de ikke ta friske løvtrær og busker på de steder, hvor der i nærheten finnes selvtørrede trær, nedfalne grener og kvister, tørt vindfall eller hugstbare stubber, som er tjenlig for øiemedet.

§ 31. Fredning av skog.

Kongen kan bestemme for kortere eller lengere tid:

- a) at trevirke ikke må tas i nærmere begrensede deler av eller på bestemte steder i kyst- og øydistrikter, hvor der hersker mangel på trevirke.
- b) at friske løvtrær, bjerkebusker og olderbusker ikke må tas på nærmere fastsatte områder, hvor åvirkning kan medføre fare for skogens bevarelse eller gjenvekst.

Dog må ved sådant forbud iakttas at utnyttelsen av fornødent beiteområde derigjennem ikke vanskeliggjøres i vesentlig grad,

- c) at visse hvile- eller liggeplasser i eller i nærheten av skog ikke må benyttes,
- d) at det skal være forbudt å la rein beite i barskogstrekning eller strekning som er tilsådd med bartrefrø eller hvor plantning med bartreplanter er foretatt. Bestemmelsen kan også omfatte forbud mot å flytte med rein gjennom fredet strekning.

Når sne- eller beiteforholdene gjør det særdeles påkrevet for reineier å få adgang til å la sine rein beite i strekning som er fredet i medhold av litra d, kan fylkesmannen for kortere tid gi adgang til å fravike fredningsbestemmelsene på av ham fastsatte nærmere vilkår.

12 mai.

Nr. 3.

§ 32. Utvisning av trevirke.

Kongen kan for fylke, eller del derav, bestemme at friske løvtrær og busker kun kan tas efter utvisning.

De nærmere regler om fremgangsmåten ved utvisning, herunder om hvorledes og av hvem den skal foretas, hvorledes tvist som i anledning av utvisningen måtte opstå mellem rekvisrenten og den som skal foreta den skal avgjøres, fastsettes av Kongen.

Utvisning skal foretas uten betaling.

§ 33. De nærmere regler for flyttlappenes hugst, never- og barkflekning fastsettes av Kongen.

§ 34. Betaling for trevirke.

For trevirke i offentlig skog erlegges ingen betaling.

Derimot er flyttlappene pliktige til på forlangende å betale for friske løvtrær i privat skog.

I betimelig tid innen flytningen fra reinbeitedistriktet skal flyttlappene opgi for skogeieren, hvad de har tatt av trevirke som skal betales.

I mangel av minnelig overenskomst om betalingen bestemmes den ved skjønn, som styres av lensmannen. Skjønnnet bestemmer også hvilken av partene skal betale omkostningene eller hvorledes disse skal fordeles mellom dem. Der er ikke adgang til overskjønn.

§ 35. Borttagelse av flyttlappenes trevirke.

Trevirke som av flyttlappene lovlig er benyttet på deres opholdssteder, til gjerder, gammer, teltstenger, stillinger eller lignende varige innretninger, eller som av dem lovlig er sammenlagt til fremtidig anvendelse, må ikke føres bort eller gjøres utjenlig for dem uten deres samtykke.

§ 36. Opførelse av ringgjerder (trøer).

1. Utenfor Finnmark fylke kan flyttlappene alene opføre sådanne ringgjerder som nevnt i § 30 d i statens skog på sted, som er dem anvist av vedkommende offentlige skogtjenestemann, og i privat skog alene på sted, som er dem anvist av eieren eller, hvis eieren så ønsker, av en offentlig skogtjenestemann for såvidt det offentlige måtte ha ansatt sådan i dette øiemed. Flyttlappene kan forlange skogtjenestemannens avgjørelse herom forelagt lappefogden.

Lappefogden har å bestemme stedet for ringgjerde, når eieren undlater å meddele begjært beskjed herom eller flyttlappene ikke nøier sig med hans anvisning.

Tomt for ringgjerde må ikke være større enn et hundre meter i lengde eller bredde. Flere tomter må ikke ligge umiddelbart til hverandre. Mellom hver tomt skal der være et skogbevokset belte av minst et hundre meters bredde.

Fylkesmannen kan påby, at der i visse tilfelle eller innen 12 mai. visse områder til ringgjerder helt eller delvis anvendes annet Nr. 3. materiale enn trevirke.

2. I Finnmark fylke er opførelse av ringgjerde forbudt. Dog kan flyttlappene opføre på statens grunn skillehager til utskilning av slakterein, når dertil ikke benyttes mere trevirke, enn at det i løpet av et år vil medgå som brensel på stedet.

Når flyttlappene flytter fra det sted, hvor sådan skillehage har vært opført, skal skillehagens trevirke legges sammen for å tørke og senere benyttes som brensel, forinnen annet trevirke, tørt eller friskt, tas dertil.

§ 37. Andre gjerder.

Flyttlappene må ikke opføre eller la opføre andre gjerder enn de i § 36 nevnte, medmindre de erholder tillatelse dertil av Kongen og, såfremt gjerdet aktes opført på privat grunn, tillike av dennes eier eller bruker.

Trevirke til sådant gjerde må ikke tas uten vedkommendes samtykke.

Hvis det offentlige beslutter eller tillater opførelse av gjerde på statens grunn, ydes dertil fri grunn.

§ 38. Adgang til jakt og fiske.

Under sitt lovlige opphold med rein i reinbeitedistrikt er flyttlappene berettiget til å drive jakt, fangst og fiske i statens almenninger og umatrikulerte skoger og høifjellstrekninger i distriktet like med de fast bosittende i det herred eller den bygd eller grend, hvor almenningen, skogen eller høifjellstrekningen ligger.

Skulde adgang til jakt eller fiske være betinget av løsning av kort eller erleggelse av avgift, har sådanne bestemmelser ikke anvendelse på flyttlappene.

Kapitel V.

Skade voldt av rein.

§ 39. Flyttlappenes erstatningsansvar for skade voldt av rein utenfor Finnmark fylke.

Flyttlappene er pliktige til å erstatte den skade, som deres rein volder i reinbeitedistrikt, utenfor Finnmark fylke på:

- a) aker, eng, muldebærland, skog og torv, som står til tørring,
- b) avskåren avling, deriblandt høi i såte, stakk eller hesje på aker og eng,
- c) slåtteland (herunder innbefattet setervoll, utengslåtter, myrslåtter, fjellslåtter m. v.), som er innhegnet eller år om annet har vært brukt og brukes til slåtte og ved hesje

12 mai.
Nr. 3.

eller stakkstenger, grøfter, rydning eller på annen måte tydelig tilkjennegir sig som slåtte,

d) avskåren avling, deriblandt høi i såte, stakk eller hesje, på sådant slåtteland som under c nevnt,

e) havnegang, forsåvidt eieren eller brukeren kommer til å savne fornødent beite for det i havnegangen beitende bufe.

Forsåvidt skade som nevnt under c og d er voldt i tiden fra og med 1 oktober til og med 31 mai, kan erstatning ikke kreves, hvis jordens eier eller bruker ikke har truffet de efter omstendighetene rimelige foranstaltninger til beskyttelse mot skade ved rein. Kongen kan for nærmere fastsatte områder bestemme at denne regel også skal ha anvendelse for sådan skade voldt i tiden fra og med 1 juni til og med 30 september.

For skade, som rein volder på flyttevei skal erstatning ikke erlegges, medmindre skaden er voldt ved, at flyttlappene uten nødvendighet har latt reinen spre sig.

§ 40. Avvikelser for Troms fylke fra bestemmelsene i § 39 litr. e.

I. For skade ved rein på havnegang i Troms fylke skal ved siden av bestemmelsene i § 39 litr. e. gjelde følgende særskilte regler:

a) Skade voldt før 15 juni erstattes ikke.

Efter nevnte tid erstattes alene skade som er voldt

b) i tidsrummet fra og med 15 til og med 23 juni innenfor en avstand av en halv km regnet fra den ved gården liggende sammenhengende og regelmessig gjødslede innmark,

c) i tidsrummet fra og med 24 til og med 30 juni innenfor en avstand av en km regnet fra nevnte innmark, idet skaden dog ikke erstattes, når den er voldt innenfor en avstand av tre hundre meter nedenfor den naturlige skoggrense,

d) i tidsrummet fra og med 1 til og med 7 juli innenfor en avstand av tre km fra nevnte innmark.

e) Skade, som voldes efter 7 juli, erstattes uten hensyn til i hvilken avstand fra innmarken eller setervollen den er voldt, dog med den undtagelse at manglen på fornødent beite for bufe, som er på seter, hvis huser ligger fjernere enn seks km fra gårdens innmark, alene erstattes, såfremt skaden er voldt innenfor en avstand av to km fra setervollen.

Foranstående bestemmelser utelukker dog ikke adgang til erstatning for skade på havnegang, når beiteadgangen av flyttlappene er benyttet således, at nogen gårdbruker særskilt derved er blitt bebyrdet i vesentlig grad, idet skaden i så fall erstattes uten hensyn til tidspunkt eller avstand.

II. Såfremt det i konvensjonen mellem Norge og Sverige 12 mai. av 5 februar 1919 angående flyttlappenes adgang til reinbeiting, dens § 85, beskrevne såkalte østre område måtte bli helt eller delvis innfattet under distriktsinndeling i henhold til nærværende lov, er flyttlappene ikke pliktige til å erstatte skade, som reinen innenfor området måtte volde på aker, eng, setervoll, muldebærland, løvskog, slåtteland, avskåren avling eller havnegang, medmindre skaden skyldes sådant rettsstridig forhold fra flyttlapps side som at han har revet ned gjerde eller hesje. Heller ikke skal erstattes skade voldt i nevnte område av rein på barskog før 15 juni, medmindre den skyldes sådant rettsstridig forhold som nyss nevnt.

§ 41. Flyttlappenes erstatningsansvar for skade voldt av rein i Finnmark fylke.

Flyttlappene er pliktige til å erstatte den skade som deres rein volder i reinbeitedistrikt i Finnmark fylke på:

- a) Aker og eng, når disse er inngjerdet således, at gjerdet freder for rein, eller når skaden er voldt innenfor en avstand av to km fra jordbrukerens bopel.
- b) Sådant slåtteland (herunder setervoll) som nevnt i § 39, litra c, når dette er inngjerdet som anført foran i litr. a, eller når skaden er voldt efter 24 juni innenfor en avstand av to km fra jordbrukerens bopel.
- c) Avskåren avling, når avlingen befinner sig på sådan aker eller eng som nevnt foran under litr. a eller i tiden fra og med 24 juni til og med 31 desember på sådant slåtteland (herunder setervoll) som nevnt foran under litr. b, eller når avlingen på forsvarlig måte er beskyttet mot rein.
- d) Havnegang, forsåvidt eieren eller brukeren derved kommer til å savne fornødent beite for det i havnegangen beitende bufe, når skaden er voldt efter 24 juni innen en avstand av to km fra jordbrukerens bopel.

Flyttlappene er ikke pliktige til å erstatte skade, som deres rein under flytning volder i reinbeitedistrikt på uinnhegnet aker, eng, slåtteland eller setervoll, der ligger i nærheten av flytteveien, medmindre skaden skyldes forsett eller grov uaktksomhet fra flyttlappenes side.

Skade ved rein på muldebærland og skog og på torv, som står til tørring, erstattes overensstemmende med forskriftene i § 39, litra a.

§ 42. Erstatningsansvar en for alle og alle for en.

Erstatningsansvaret for skade voldt av rein i reinbeitedistrikt og for omkostninger (§ 58) påhviler samtlige de til dette meldte (§ 11) eller henviste (§ 12) flyttnapper, en for alle og alle for en.

- 12 mai. Flyttlapp, som, innen takstforretningsbeslutning (§ 48) eller
 Nr. 3. i tilfelle dom (§ 55) er avsagt, godtgjør, at hans rein ikke har
 medvirket til skaden, er fri for å delta i erstatningen.

Kapitel VI.

Inntale av erstatning for skade voldt av rein.

§ 43. Begjæring om takstforretning. Berammelse.

Den, som vil kreve erstatning for skade voldt av rein, må begjære takstforretning avholdt. Begjæringen fremsettes, skriftlig eller muntlig, for lensmannen eller annen av fylkesmannen ansatt takstbestyrer. Fremsettes den muntlig, skal takstbestyreren nedtegne den. Takstbestyreren skal påse, at begjæringen inneholder opplysning om, hvor og når skaden er voldt og hvori den består.

Takstforretningen skal avholdes snarest mulig. Takstbestyreren bestemmer tid og sted for avholdelsen.

§ 44. Megling.

Kongen kan, for fylke eller del derav, bestemme, at takstforretning ikke kan kreves holdt før der ved en av det offentlige antatt meglingsmann er anstillet — eller forgyeves søkt anstillet — megling mellom formannen og skadelidte.

Skadelidte skal da henvende sig til meglingsmannen, som snarest mulig tilsier skadelidte og formannen eller i tilfelle næstformannen til å møte på åstedet til nærmere fastsatt tid. Møter partene, skal meglingsmannen søke å istandbringe forlik mellom dem. Undlater skadelidte, uten lovlig forfall, selv eller ved fullmektig, å møte ved meglingen, kan krav på erstatning for omhandlede skade senere ikke reises. Inngås forlik, har bestemmelsene i § 49, 1. og 2. ledd, tilsvarende anvendelse.

§ 45. Takstmenn.

a. Til å delta i takstforretningen tilsier takstbestyreren to menn av det til enhver tid bestående domsmannsutvalg, eller, hvis sådanne menn ikke kan fåes til stede til fastsatt tid, av det almindelige rettsvidnemanntall.

Såfremt det anses fornødent, kan også varamann tilsies.

Skadelidtes naboer og personer, på hvis eiendom reinskade-takster ofte pleier holdes, bør så vidt mulig ikke tilsies.

De tilsagte menn skal så vidt mulig gjøre tjeneste ved alle de takstforretninger, som måtte avholdes i umiddelbar rekkefølge i samme trakt.

b. Om ugildhet for takstbestyreren og takstmennene gjelder de samme regler som for dommere. Takstbestyreren har å påse, at ingen, som er ugild, deltar som takstmann i takstforretningen.

Opstår under forretningen spørsmål om, hvorvidt nogen er ugild, avgjøres spørsmålet av de to andre medlemmer. Avgjørelsen kan ikke gjøres til gjenstand for særskilt prøvelse av domstol. 12 mai. Nr. 3.

§ 46. Formannens innkallelse til takstforretning.

Takstbestyreren innkaller formannen til takstforretningen. I innkallelsen inntas innholdet av takstbegjæringen og en henstillen til formannen om å søke forlik inngått med skadelidte eller å henskyte saken under voldgift.

Innkallelsen forkynnes og gjenpart av innkallelsen sendes skadelidte.

§ 47. Formannens uteblivelse fra takstforretning.

Når lovlig forkynnelse har funnet sted, blir takstforretningen å avholde, selv om formannen ikke møter. I dette tilfelle bør takstbestyreren og takstmennene ha sin oppmerksomhet særlig henvendt på, at den fraværende ikke forurettes.

Det samme gjelder, om det har vært umulig å få innkalt formannen eller næstformannen.

§ 48. Takstforretning.

I alle avgjørelser under takstforretning tar så vel takstbestyreren som takstmennene del.

Takstbestyreren skal ved forretningens begynnelse foreholde takstmennene deres plikter og ansvar og protokollere, at så er skjedd.

Takstbestyreren skal så vidt mulig innhente og innta i protokollen opplysninger om de omstendigheter, som har innflydelse på erstatningsspørsmålet, såsom når og hvor skaden er voldt, om skadens opprinnelse og beskaftenhet, om marken er innhegnet og i tilfelle hvorledes og hvor mange de skadegjørende rein antas å ha vært. Er der grunn til å anta, at skaden helt eller delvis er voldt av rein, som ikke tilhører reinbeitedistriktet, skal takstbestyreren under forretningen søke oplyst dette forhold og hvem der eier de fremmede rein.

For innholdet av forklaring, som gis under takstforretning, står vedkommende til ansvar, som om den var gitt for retten.

Ved taksering av skade skal takstbestyreren og takstmennene ta i betraktning markens beskaftenhet og fruktbarhet og avlingens godhet samt hvorvidt bufe måtte ha bidratt til skaden.

Gjelder skaden havnegang, slåtteland eller avling, skal de noie ta hensyn til de omstendigheter, som betinger adgangen til erstatning.

Finnes skade som efter nærværende lov skal erstattes av flyttlappene, å være voldt, skal takstforretningen avsluttes med

12 mai. en beslutning om, at flyttlappene i reinbeitedistriktet (jfr. dog Nr. 3. § 42, annet ledd) tilpliktes, en for alle og alle for en, å betale det beløp, hvortil skaden er taksert, og i tilfelle omkostninger (§ 58).

Beslutningen har doms virkning.

Er der meningsforskjell ved nogen avgjørelse under takstforretningen, gjør flertallet utslaget. Er der flere enn to meninger om størrelsen av skaden eller erstatningen, er det mellemliggende tall det avgjørende.

Takstbestyreren og takstmennene skal til protokollen erklære på ære og samvittighet, at alle avgjørelser er truffet efter overbevisning og beste skjønn.

§ 49. Forlik under takstforretning.

Inngår partene forlik, innen takstforretningsbeslutning (§ 48) er avsagt, blir forliket å innføre i protokollen med partenes og bestyrerens underskrifter.

Forliket har rettskraftig doms virkning.

§ 50. Takstforretnings forkynnelse.

Takstbestyreren skal la takstforrettningens utfall forkynne for formannen og for skadelidte, om mulig ved forretningens avslutning. Det skal tilføres protokollen, hvorvidt så er skjedd.

§ 51. Takstforretning sendes til fylkesmannen.

Når takstforrettningens beslutning er vedtatt av partene eller fristen for begjæring om prøvelse ved domstol (§ 53) eller om anke (§ 56) er utløpet, uten at sådan begjæring er innkommet, sender takstbestyreren forretningen til fylkesmannen med op-gave over de omkostninger, som er påført det offentlige.

§ 52. Adgang til å begjære takstforretning prøvet av domstol.

Skadelidte og formannen kan begjære takstforretning prøvet av domstol, forsåvidt angår forretningens taksering av skaden eller dens bedømmelse av beviset for de omstendigheter, som betinger adgangen til erstatning.

Hvis nogen av partene tillike mener, at takstforretningen lider av formelle feil eller at dens utfall helt eller delvis skyldes feilaktig forståelse av nærværende lovs bestemmelser om flyttlappenes erstatningsplikt eller annen feilaktig rettsanvendelse, og påstår han av denne grunn forretningen helt eller delvis ophevet eller forandret, må han i begjæringen medta denne anke, som blir å avgjøre av samme domstol, som skal prøve takstforretningen i øvrig.

§ 53. Begjæring om takstforretnings prøvelse.

Fristen for begjæringens fremsettelse (§ 52) er fjorten dager, regnet fra den dag da takstforretningen blev forkynt for vedkommende, denne dag ikke medregnet.

Begjæringen må fremsettes skriftlig eller muntlig for takst- 12 mai.
bestyreren. Fremsettes den muntlig, skal takstbestyreren ned- Nr. 3.
tegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløp
er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstasjon, som skal
bringe skriftet videre.

I begjæringen må angis, hvad det er vedkommende er mis-
fornøiet med, og i tilfelle hvori den angivelige formfeil eller retts-
feil ved takstforretningen består. Mangler skriftlig begjæring
sådan angivelse, skal takstbestyreren søke manglen avhjulpet.

Takstbestyreren sender snarest mulig begjæringen og takst-
forretningen med mulige andre dokumenter til fylkesmannen.

§ 54. D o m s t o l.

Den i § 52 nevnte domstol er den til enhver tid for behandling
av straffesaker ved herredsrett bestemte.

Når det er fornødent for å få uholdende domsmenn, kan ret-
tens formann beslutte ved loddrekning ikke å medta de menn,
som er hjemmehørende i den kommune, innen hvilken skaden
er voldt.

§ 55. R e t t e r g a n g s m å t e.

Sak i henhold til § 52 behandles i den utstrekning, hvori
det er mulig og fornødent, efter de til enhver tid gjeldende
bestemmelser om straffesakers behandling ved herredsrett dog
med de avvikelser som inneholdes nedenfor i denne paragraf
og for øvrig i denne lov:

a. Finner fylkesmannen, at begjæringen om takstforret-
nings prøvelse ved domstol ikke er fremsatt i rett tid, under-
retter han vedkommende om, at sak av denne grunn ikke vil
bli fremmet. Fylkesmannens avgjørelse er endelig.

Det samme gjelder om fylkesmannen finner, at skadelidtes
begjæring av annen grunn ikke bør foranledige prøvelse ved
domstol. I dette tilfelle har dog skadelidte adgang til selv å
innbringe takstforretningen til prøvelse ved den i § 54 nevnte
domstol, idet de i nærværende paragraf inneholdte bestemmelser
får avpasset anvendelse ved sakens anlegg og behandling.
Såfremt skadelidte av domstolen tilkjennes erstatning i tilfelle,
da sådan ikke er blitt ham tilkjent under takstforretningen,
eller et større erstatningsbeløp enn der tilkjent, blir saken å
betrakte og videre behandle, som om den var anlagt av fylkes-
mannen overensstemmende med bestemmelsen nedenfor i litr. c.

b. Forelegg bortfaller.

c. Tiltalebeslutning utferdiges ikke. Aktor anvendes ikke.

Fylkesmannen utferdiger snarest mulig i skadelidtes navn
en stevning til den på skadetiden tjenestgjørende formann eller
i tilfelle næstformann eller, såfremt disse er døde, til den, som
gjør tjeneste som formann på den tid da stevningen uttas.

21 mai.
Nr. 3.

Stevningen tillikemed sakens dokumenter sendes til dommeren med angivelse av, hvilke vidner der antas å burde innstevnes og hvilke andre bevisligheter der finnes å burde tilveiebringes.

Dommeren forbereder saken og foretar alt det, som måtte være fornødent til dens fremme. Han bør gi så vel skadelidte som formannen eller disses mulige rettsfullmektiger anledning til å opplyse, hvilke vidner de begjærer innstevnt eller hvilke opplysninger de begjærer tilveiebragt, og til å uttale sig om, hvor og når de ønsker saken foretatt.

Dommeren bestemmer derpå tid og sted for sakens foretagelse og innkaller ved forkynnelse av stevninger partene og de vidner og mulige sakkyndige, som han finner bør avhøres.

d. Uteblir formannen ved sakens foretagelse, blir saken dog å fremme, når retten ikke finner formannens nærvær nødvendig og formannen derhos har fått lovlig forkynnelse og ikke har godtgjort, at så vel hans egen som næstformannens uteblivelse skyldes lovlig forfall eller at næstformannen ikke i tide har kunnet få fornødent pålegg.

Møter sakfører for formannen, blir saken alltid å fremme, når retten ikke finner formannens nærvær nødvendig.

Formannens møte i retten kan ikke fremtvinges.

e. Bestemmelsen i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887, dens § 322 jfr. § 366, angående spørsmål til tiltalte om hans personalia finner ikke anvendelse.

f. Skadelidte kan avhøres, dog uten edfestelse.

g. Bestemmelsene i ovennevnte lovs §§ 373 og 377 har ingen anvendelse.

h. Feil ved takstforretningen kommer ikke i betraktning, medmindre domstolen finner det sannsynlig, at den har vært bestemmende for forretningens resultat.

i. Fellende dom skal lyde på, at reinbeitedistriktets flyttlapper (jfr. dog § 42, annet ledd) dømmes til, en for alle og alle for en, å betale erstatningsbeløpet og i tilfelle omkostningene.

j. Dommeren skal forkynne dommen for partene i retten. Kan ikke dette skje, skal han besørge dommen forkynt.

Efter forkynnelsen sender dommeren dommen og sakens dokumenter til fylkesmannen med spesifisert opgave over sakens samtlige omkostninger.

§ 56. Anke til underdommeren.

Hvis skadelidte eller formannen blott anker over, at takstforretningen lider av formelle feil eller at dens utfall helt eller delvis skyldes feilaktig anvendelse av nærværende lovs bestemmelser om flyttlappenes erstatningsplikt eller annen feilaktig rettsanvendelse, blir sådan anke å avgjøre av underdommeren alene. Anken må innen sådan frist og på sådan måte som foran

i § 53 nevnt fremsettes for takstbestyreren, der skal oversende den til dommeren. Forinnsen dommeren avsier sin kjennelse, skal han underrette motparten om anken og gi ham en passende frist til møtegåelse. Det er overlatt til dommeren, hvorvidt han vil gi partene ytterligere adgang til uttalelser. Dommeren har i øvrig å innhente de opplysninger, som han finner fornødne for sakens avgjørelse. Med hensyn til virkningen av feil ved takstforretningen gjelder forskriften i § 55 litr. h. 12 mai. Nr. 3.

Dommeren besørger sin kjennelse forkynt for partene.

§ 57. Anke til Høiesteretts kjæremålsutvalg.

Domstolens prøvelse av takstforretningen er endelig. Dog kan partene erklære anke til Høiesteretts kjæremålsutvalg mot dommen under påberop av uriktig rettsanvendelse eller av formelle feil ved dommen eller saksbehandlingen eller av uriktig avgjørelse fra domstolens side av anke over sådanne feil ved takstforretningen.

Ankefristen er fjorten dager, regnet fra dommens forkynnelsesdag, denne ikke medregnet.

Anken må erklæres skriftlig eller muntlig for takstbestyreren eller dommeren, hvilke, om anken er muntlig, skal nedtegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløp er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstasjon, som skal bringe skriftet videre.

Begjæringen må angi, hvori den formentlige feil består. Mangler skriftlig begjæring sådan angivelse, skal takstbestyreren eller dommeren søke manglen avhjulpet.

Har takstbestyreren mottatt erklæringen, sender han den til dommeren. Denne innsender den med fornødne dokumenter til Høiesteretts kjæremålsutvalg og underretter samtidig den annen part om anken.

Anken har opsettende virkning.

Høiesteretts kjæremålsutvalg avgjør anken med endelig virkning.

Uriktig rettsanvendelse eller formelle feil kommer ikke i betraktning, medmindre kjæremålsutvalget finner det sannsynlig, at feilen har vært bestemmende for dommen.

For øvrig kommer til anvendelse de til enhver tid gjeldende forskrifter om kjæremåls behandling i Høiesteretts kjæremålsutvalg.

Foranstående forskrifter har tilsvarende anvendelse like overfor dommerens avgjørelse av anke over feil ved takstforretningen.

12 mai.

Nr. 3.

§ 58. Omkostninger.

- a) Når et reinbeitedistrikt flyttlapper ved takstforretningsbeslutning (§ 48) eller dom (§ 55) tilpliktes å betale erstatning for skade voldt av rein, skal de samtidig pålegges, en for alle og alle for en, å betale det offentlige erstatning for de omkostninger, som takstforretningen og domstolsbehandlingen måtte ha påført dette.

Størrelsen av disse omkostninger angis ikke i beslutningen eller i dommen, men utregnes senere av fylkesmannen på grunnlag av takstbestyrerens og dommerens opgaver.

- b) Påstår den ene part sig tilkjent erstatning hos den annen for sine omkostninger eller for tap av fortjeneste foranlediget ved takstforretningen eller domstolsbehandlingen, avgjøres påstanden i takstforretningen og dommen.
- c) Flyttlappene skal dog helt eller delvis fritas for å erstatte omkostninger eller tap av fortjeneste, når billighet taler derfor, såsom når der i betimelig tid er gjort fyldestgjørende forlikstilbud eller når domstolsbehandlingen er begjært av formannen og dommen vesentlig nedsetter takstforrettningens ansettelse av erstatningen for skaden eller når sådan behandling er begjært av skadelidte og dommen ikke forhøier beløpet.
- d) Blir flyttlappene ikke pålagt å betale skadeserstatning, kan rekvirenten av takstforretningen i denne og i dommen tilpliktes helt eller delvis å erstatte det offentlige dets omkostninger, såfremt begjæringen om takstforretning finnes å være fremsatt uten rimelig grunn.

Undlater skadelidte, uaktet det var ham mulig, straks å underrette takstbestyreren om, at forlik som nevnt i § 64 er inngått, med den følge, at omkostninger voldes, kan fylkesmannen bestemme, at disse helt eller delvis skal betales av skadelidte. Med hensyn til kjæremål mot bestemmelsen og dennes tvangskraft har forskriftene i litr. g tilsvarende anvendelse.

- e) Når takstforretningen innbringes for domstol (§ 52), prøver denne også forretningens avgjørelse av omkostningsspørsmålet.
- f) Takstbestyrerens og takstmennenes samt domstolens avgjørelse av omkostningsspørsmålet kan, de førstnevntes såfremt saken ikke innbringes til prøvelse ved domstol (§ 53), av den part, som er tilpliktet å erstatte omkostninger med et høiere beløp enn firti kroner, påkjæres til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Kjæremålet erklæres innen de frister, som er nevnt i §§ 53 og 57 henholdsvis for takstbestyreren og dommeren, hvilke underretter den annen part om kjæremålet. Fylkesmannen kan innen en frist av en måned fra

takstforretningens beslutning eller dommen erklære kjære- 12 mai.
mål i hensikt å få nogen av partene tilpliktet å erstatte Nr. 3.
det offentlige omkostninger eller sådanne med et større
beløp enn vedkommende måtte være pålagt.

g) Inngår formannen forlik (§ 49 og § 64) med skadelidte om
betaling av erstatning for skade voldt av rein, efterat
begjæring om takstforretning er fremsatt (§ 43), og det
offentlige derved er eller blir påført omkostninger, skal
disse, selv om forliket intet derom inneholder, efter fylkes-
mannens bestemmelse og opgave overensstemmende med
forskriftene i § 58 litr. a og c betales av reinbeitedistriktets
flyttlapper, en for alle og alle for en. Om fornødent inn-
drives beløpet efter ordre fra fylkesmannen efter reglene
i §§ 64—67.

Formannen kan på samme måte som nevnt foran i litr. f
påkjære fylkesmannens bestemmelse. Fristen regnes fra
den dag, denne ikke medregnet, da formannen blev meddelt
underretning om bestemmelsen.

§ 59. Forkynnelse for formann.

Forkynnelse for formann skal foregå på det av ham opgitte
opholdssted.

Såfremt formann opgir noget annet sted enn sitt opholdssted
som forkynnessted, bør det benyttes som sådant, forsåvidt det
ikke ligger fjernere fra takstbestyrerens bopel enn opholds-
stedet.

For øvrig kan forkynnelse for formann foretas på hvilket
som helst sted, hvor han måtte påtreffes.

§ 60. Når forkynnelse er ufornøden.

Undlater formann å underrette takstbestyreren om sitt
opholdssted eller å opgi annet forkynnessted (§ 59), er forkyn-
nelse ufornøden, såfremt takstbestyreren ikke allikevel kjenner
formannens opholdssted i reinbeitedistriktet.

Det samme gjelder, forsåvidt angår innkallelse til takst-
forretning, når formannen og næstformannen har fraflyttet sitt
reinbeitedistrikt uten å ha anvist nogen, som i deres sted kan
motta forkynnelse eller når ikke nogen av dem ennå har innfun-
net sig i reinbeitedistriktet.

§ 61. Varslets lengde ved forkynnelse.

Når formann skal innkalles til takstforretning eller retter-
gang, forkynnes innkallelsen for ham senest to og sytti timer før
forretningens eller rettsmøtets avholdelse, såfremt avstanden fra
hans opgitte opholdssted eller forkynnessted (§ 59) til forret-
nings- eller rettsstedet ikke er over tyve kilometer. Er avstanden
lengere, forlenges varselsfristen med tolv timer for hver tikilo-
meter eller del derav.

§ 62. Hvorledes forkynnelse foretas.

12 mai. Forkynnelse foretas av et stevnevidne på den måte, at
 Nr. 3. gjenpart av dokumentet overleveres den, hvem det gjelder, eller i hans fravær nogen annen flyttlapp tilhørende reinbeitedistriktet. Påtreffes ingen sådan flyttlapp, nedlegges dokumentet på forkynningsstedet i telt eller gamle (kåte) eller opslåes på formålstjenlig måte.

Har formann for takstbestyreren oppgitt et postkontor eller en telegraf- eller telefonstasjon eller en fastboende, som bor på eller i nærheten av formannens opholdssted eller av det i § 59 nevnte forkynningssted og som har erklært sig villig til å motta forkynnelser for formannen, skal forkynnelse av innkallelse til takstforretning foregå på den måte, at skriftet sendes eller meddeles formannen under den opgitte adresse i rekommandert brev eller ved telegram eller telefon, såfremt dertil er anledning og derved ikke volds vesentlig forsinkelse.

Kapitel VII.

Tvangsfullbyrdelse.

§ 63. Når erstatningsbeløpet forfaller til betaling.

Erstatningsbeløp med omkostninger ifølge forlik (§§ 44 og 49), takstforretningsbeslutning (§ 48) eller dom (§ 55 litr. i) kan ikke kreves betalt før den 1. november, såfremt forliket er avsluttet eller beslutningen eller dommen er avsagt i tidsrummet mellom 1 april og 31 august og ellers først etter 2 måneders forløp regnet fra forlikets avslutning eller beslutningens eller dommens forkynnelse.

Det samme gjelder såfremt saken er ordnet ved forlik eller voldgift forut for takstforretningen (§ 46), medmindre annen forfalltid er fastsatt i forliket eller voldgiftsavgjørelsen.

Hvor der foreligger særlige forhold som gjør det nødvendig for skadelidte å få erstatningsbeløpet utbetalt før det i henhold til foranstående bestemmelser kan kreves betalt, kan fylkesmannen efter derom innkommet begrunnet andragende la beløpet forskuddsvis utbetale av statskassen så snart forliket er avsluttet eller beslutningen eller dommen er blitt rettskraftig.

§ 64. Tvangsfullbyrdelse.

Forlik, beslutning og dom som nevnt i § 63, første ledd skal fylkesmannen efter begjæring av vedkommende beordre fullbyrdet av lensmannen (namsmannen) uten utgift for den erstatningsberettigede.

Det samme gjelder når saken er ordnet ved forlik eller voldgift forut for takstforretningen (§ 46). Dog kan i dette tilfelle fullbyrdelse uten søksmål kun finne sted når der foreligger datert skriftlig forlik mellom skadelidte og formannen — be-

kreftet av 2 vitterlighetsvidner — eller datert og underskrevet voldgiftsavgjørelse. Forliket eller voldgiftsavgjørelsen må derhos lyde på bestemt beløp, gi opplysning om når, hvor og på hvilken gjenstand skaden er voldt og inneholde vedtagelse av at inndrivelse kan finne sted uten søksmål og overensstemmende med nærværende lovs bestemmelser om tvangsfullbyrdelse. 12 mai. Nr. 3.

Fullbyrdelsen foregår overensstemmende med de til enhver tid gjeldende bestemmelser om tvangsfullbyrdelse med de avvikelser som inneholdes i nedenstående paragrafer.

§ 65. Tvangsfullbyrdelse i rein.

Dekning for nogen i § 63 nevnt erstatning med omkostninger kan tas i rein tilhørende en eller flere av de erstatningspliktige (§ 42) flyttlapper. Dog kan dekning også tas i andre flyttlappers rein i reinbeitedistriktet, såfremt formannen ikke etterkommer nedennevnte pålegg, og lensmannen ikke finner å kunne få utskilt det fornødne antall rein tilhørende nogen av de erstatningspliktige.

Dekningen foregår uten forutgående utlegg ved tvangssalg av det fornødne antall rein, om fornødent i forbindelse med besiddelsestagelse av disse.

Tvangssalg av rein må alene foretas i månedene november, desember, januar, februar eller mars. Dog kan tvangssalg av rein tilhørende flyttlapp, hvis rein føres til Sverige om høsten eller vinteren, også foretas til annen årstid. Det samme gjelder salg med hjemmel av § 78.

Når tvangssalg av rein skal finne sted, skal lensmannen i betimelig tid før forretningen forkynne formannen i det reinbeitedistrikt, hvor reinen er, skriftlig pålegg om i anførte øiemed til fastsatt tid og sted å utskille, ha til stede og i tilfelle sette ham i besiddelse av så mange rein, som lensmannen bestemmer. I skriftet skal det tilkjennegis, at undlatelse av å etterkomme pålegget er forbundet med straffansvar (§ 74) og vil medføre, at lensmannen selv treffer forføiningen.

Efterkommers ikke pålegget, skal lensmannen ved fastkassen eller på annen tjenlig måte, om nødvendig ved nedskyting, ta det fornødne antall rein i besiddelse. Reinbeitedistriktets flyttlapper er pliktige til å bistå hermed.

Tvangssalget foretas på den måte, som finnes formåls-tjenligst.

Ved salget skal lensmannen i protokollen innta en fortegning over de solgte rein med angivelse av deres kjønn og omtrentlige alder og med riss av øremerkene. Gjenpart av fortegningen og øremerkene leveres formannen og av ham reinens eiere (jfr. § 70).

Såfremt formannen på stedet setter lensmannen i besiddelse av rein tilhørende alle de erstatningspliktige flyttlapper i så

12 mai. stort antall for hver, som lensmannen finner fornødent til dek-
 Nr. 3. ning av den enkeltes ansvar efter fordeling av erstatnings- og
 omkostningsbeløpet i forhold til antallet av de rein, som hver
 har meldt (§ 11 jfr. § 12) til reinbeitedistriktet, bør der så vidt
 mulig ikke selges flere rein tilhørende den enkelte, enn at ut-
 bringendet dekker den på ham fallende del.

Lensmannen bestemmer salgsvilkårene, inntår for be-
 løpene, såfremt der gis henstand med disses erleggelse, og inn-
 fordrer dem.

§ 66. Nærmere regler om tvangsfullbyr-
 delse.

For tvangsfullbyrdelse i rein kan Kongen eller den, han
 bemyndiger, om fornødent gi nærmere regler.

§ 67. Tvangsfullbyrdelse i andre gjen-
 stander enn rein.

Tvangsfullbyrdelse i andre gjenstander enn rein må hos
 hver enkelt av de erstatningspliktige alene tas for det beløp,
 som faller på vedkommende i henhold til sådan fordeling som
 nevnt i § 65, næstsiste ledd.

Kapitel VIII.

Forskjellige bestemmelser.

§ 68. Utskilning av rein.

Enhver reineier er på begjæring av lappefogden, politiet,
 den som har å foreta tvangsfullbyrdelse eller distriktets formann
 pliktig til å gi adgang til utskilning av rein og til i dette øiemed
 å samle og ordne sin reinhjord således, at det blir bekvemt
 å iverksette utskilningen.

Er begjæringen fremsatt på foranledning av en reineier,
 plikter denne å delta i arbeidet med samlingen og ordningen
 av reinhjorden.

Utskilning kan dog ikke forlanges holdt i tiden fra 1 mai
 til 15 juni og fra 15 september til 15 oktober.

Kongen eller den han bemyndiger, kan, om fornødent, gi
 nærmere regler om utskilning og kan derhos for fylke eller del
 derav endre bestemmelsen i tredje ledd om den tid, hvori ut-
 skilning ikke kan forlanges holdt.

§ 69. Behandling av fremmede rein.

Reineier blandt hvis rein fremmede rein er kommet inn
 skal snarest mulig derom underrette distriktets formann og rei-
 nens eier eller den som optrer på hans vegne, eller, såfremt
 disse ikke kjennes, formannen i det distrikt, hvorfra reinen
 antas å være kommet. Reinens eier eller den som optrer på hans
 vegne plikter snarest mulig derefter å la den avhente. Inntil
 så skjer skal de fremmede rein forsvarlig voktes og de må ikke

uten samtykke fra eieren eller den som optrer på hans vegne 12 mai.
 eller etter forlangende av offentlig tjenestemann utskilles før Nr. 3.
 etter 12 ukers forløp og ikke i tiden fra 1 mai til 15 juni og
 fra 15 september til 15 oktober eller i den med hjemmel av
 § 68, 4. ledd, fastsatte tid.

Er reinsens avhenting eller utskilning forbundet med sær-
 lig vanskelighet, er eieren eller den som optrer på hans vegne
 berettiget til å utsette avhentingene inntil vanskelighetene er
 fjernet. I mellomtiden plikter den som har fått reinen inn i
 sin flokk å beholde reinen hos sig.

Eieren er pliktig til å betale de utgifter som er forbundet
 med den i 1. ledd nevnte underretning samt godtgjørelse for
 voktningen.

I vedtekt kan det bestemmes at godtgjørelsen for voktningen
 skal inngå i reindriftsfondet. De nærmere bestemmelser om godt-
 gjørelsens størrelse fastsettes for øvrig i vedtekt eller om så
 er ikke skjedd av den som fylkesmannen dertil bemyndiger.

Kongen kan om fornødent gi nærmere regler om behandling
 av fremmede rein.

§ 70. Rett til tilbakesøkning av betalt
 erstatning.

- a) Flyttlapp, som for skade voldt av rein har måttet betale
 en større del av erstatningen enn den, han vilde hatt å
 erlegge, om sådan fordeling som nevnt i § 65 næst siste
 ledd hadde funnet sted, kan kreve den overskytende del
 hos de medansvarlige (§ 42), idet hver av disse har å betale
 en så stor del av erstatningsbeløpet med omkostninger,
 som etter en fordeling som anførte faller på ham.

Godtgjør flyttlapp, at ingen eller kun en del av hans
 rein har medvirket til skaden, har han krav på tilbake-
 betaling i første tilfelle av hele det erlagte beløp og i siste
 av en forholdsmessig andel hos hver av de ansvarlige
 (§ 42) etter sådan fordeling som anført.

- b) Godtgjør formannen, at der på skadetiden i reinbeite-
 distriktet opholdt sig rein, hvis eier ikke dertil var meldt
 (§ 11) eller henvist (§ 12), kan han på vegne av dets flytt-
 lapper kreve godtgjort hos reineieren det hele erstatnings-
 beløp med omkostninger, såfremt ingen av de til distriktet
 meldte eller henviste lapper med rein opholdt sig der
 på skadetiden (jfr. § 79), men i motsatt tilfelle en så stor
 del derav, som etter en fordeling som nevnt foran i litr. a
 vilde falt på reineieren, om han hadde tilhørt distriktet.
 Er reineieren ikke meldt til noget reinbeitedistrikt, legges
 ved fordelingen det antall rein til grunn, som han kan antas
 å ha hatt i sin besiddelse.

- 12 mai. c) Flyttlapp, hvis rein med hjemmel av § 65 første ledds annet
Nr. 3. punktum er tatt til dekning av erstatnings- og omkostningsbeløp, for hvilket han ikke er medansvarlig, kan kreve sig reiness verdi godtgjort hos hvilken som helst av de erstatningspliktige flyttilapper.

Søksmål om betaling som ovenfor under litr. a—c nevnt kan reises innen et år henholdsvis etterat erstatningsbeløpet erlagdes eller dekning tokes.

Takstbestyrerne, lappefogden og opsynet er pliktige til på begjæring å bistå flyttilappene med istandbringelse av fordelingsoppgjør og forlik om tilbakebetaling.

§ 71. Tvungen avståelse av jord eller rettighet eller overtagelse av gjerdehold.

a) Eier og bruker av jord og innehaver av rettighet, som knytter sig til fast eiendom, er, når Kongen av hensyn til flyttilappenes reindrift bestemmer det, pliktig til å avstå til staten den fornødne grunn eller rettighet eller retten til erstatning for skade voldt av rein (§§ 39—41) eller til å vedlikeholde gjerde, som av Kongen måtte bli bestemt opført til vern mot skade ved rein, alt mot godtgjørelse, som i mangel av overenskomst fastsettes ved skjønn, som styres av lensmannen.

b) Ønsker flyttilapper for egen eller i tilfelle for reindrifsfondets regning å opføre gjerde om privat eiendom for å verne denne mot skade ved rein, kan de i mangel av eierens samtykke kreve det avgjort ved sådant skjønn som foran nevnt, hvorvidt de skal ha adgang dertil. Om tid og sted for skjønnsforretningen gir lensmannen grunneieren og rekvirenten betimelig underretning. Ved forretningen skal det undersøkes, hvorvidt gjerdet kan medføre vesentlig ulempe for grunneieren eller andre. Finnes dette ikke å være tilfelle, skal det i mangel av enighet mellom partene avgis skjønn over, hvor og hvorledes gjerdet i tilfelle skal opføres, for at det skal kunne frede mot rein og gjøre mest mulig nytte, og bestemmes, innen hvilken tid gjerdet i tilfelle må være opført. Opføres ikke gjerdet innen den satte frist, bortfaller adgangen til dets opførelse.

Når gjerdet måtte være opført og godkjent av grunneieren eller av lensmannen, tilfaller det grunneieren. Fra dette tidspunkt påligger det denne å vedlikeholde gjerdet. Forsømmes dette med den følge, at rein kommer inn og gjør skade, kan grunneieren ikke herfor kreve erstatning hos flyttilappene.

Skulde skjønnet finne, at gjerdets vedlikehold på grunn av forholdene på stedet eller gjerdets utstrekning vil påføre grunneieren uforholdsmessige omkostninger, kan det bestemme,

at vedkommende flyttlapper skal betale en nærmere fastsatt del av vedlikeholdsomkostningene. 12 mai.
Nr. 3.

§ 72. Optagning og utførsel av reinlav.

Kongen kan for reinbeitedistrikt eller del derav gi regler for optagning av reinlav og forby, at redskap anvendes ved sådan optagning, og at reinlav dersteds optas eller derfra utføres.

Forinnen nogen sådan regel eller sådant forbud gis, skal saken forberedes på den i § 2 nevnte måte.

Fylkesmannen kan for kortere tid, helt eller delvis, på vilkår, som han måtte stille, tillate avvikelse fra regel eller forbud, når førnød eller andre særlige omstendigheter nødvendiggjør det.

Reinlav, som tas eller utføres i strid med nogen regel eller noget forbud som oven nevnt, kan efter fylkesmannens ordre uten rettergang inndras, hos hvem den måtte finnes.

Inndragningen skjer til inntekt for reindrifsfondet (§ 17) i det reinbeitedistrikt, hvor reinlaven er tatt.

§ 73. Hunder.

I reinbeitedistriktene skal følgende bestemmelser gjelde:

- a) Alle hunder skal, forsåvidt og når de ikke benyttes til gjæting av rein, holdes bundet eller klubbet i den tid av året, da reinbeitning lovlig foregår i reinbeitedistriktet.

Fylkesmannen kan dog for fylket eller deler derav tilstede hel eller delvis fritagelse herfor, når det kan skje, uten at det med ovennevnte påbud tilsiktete øiemed forfeiles.

De nærmere forskrifter om klubbens størrelse og klubningen for øvrig gis av fylkesmannen.

- b) Mens flytning med rein foregår forbi et bosted eller en seter, skal bostedets eller seterens hunder holdes bundet eller innestengt.
- c) Hund, som har den vane å jage rein, skal foranstaltet drept av politiet, såfremt den ikke blir holdt bundet eller innestengt under reins tillatte ophold i reinbeitedistriktet.
- d) Hund, som finnes i ferd med å jage eller skade rein på dennes tillatte opholdssted, kan av hvem som helst optas eller på stedet drepes eller innen tre måneder foranstaltet drept av politiet, når dette begjæres av formann.

Det samme gjelder hund som påtreffes uten ledsager i strekning hvor rein på den tid lovlig opholder sig, hvis tilsvarende bestemmelser på vedkommende sted er gjeldende for hund som uten ledsager påtreffes i sådan strekning i den tid bufe beiter.

Optas hunden eller drepes den på stedet, skal vedkommende uopholdelig underrette hundens eier eller lensmannen derom. Optatt hund skal derhos straks leveres lensmannen. Hvis denne ikke foranstalter hunden drept, leveres

12 mai.
Nr. 3.

den til eieren mot, at denne betaler alle med optagelsen og behandlingen forbundne utgifter.

- e) Skade, som hund volder på rein, og utgifter og bryderi, som påføres flyttlapp ved, at hund jager eller skremmer rein på dennes tillatte område, skal godtgjøres av hundens eier, selv om denne ikke har nogen skyld. Når der foreligger fyldestgjørende bevisligheter for skaden, dens omfang og for hvem som er eier av hunden, skal godtgjørelsen på begjæring av reinens eier eller formann innbetales uten utgift for skadelidte ved fylkesmannens foranstaltning overensstemmende med de for borgerlige rettstvisters avgjørelse gjeldende regler.

§ 74. Straffebestemmelser.

Forsåvidt ikke den almindelige lovgivning medfører høiere straff, straffes med bøter den,

- a) hvis rein opholder sig utenfor det reinbeitedistrikt eller område (§§ 2 og 4), hvor de skal være (§§ 11 og 12),
- b) hvis rein opholder sig i reinbeitedistriktet eller området til annen tid enn fastsatt (§§ 3 og 4),
- c) hvis rein opholder sig i reinbeitedistriktet i et antall, som med ti procent overstiger det i hans melding (§ 11) opgitte, eller hvis anmeldelse i annen henseende er uriktig eller ufullstendig eller helt uteblir eller innsendes for sent,
- d) som lar flere rein komme inn i reinbeitedistriktet enn det for dette fastsatte antall eller som undlater å etterkomme pålegget om forminskelse av reinantallet eller ikke etterkommer pålegget innen fastsatt frist (§ 8),
- e) som undlater eller er forsømmelig med å yde bistand ved reintelling eller forstyrrer tellingen (§ 9),
- f) under hvis vaktning er rein tilhørende andre enn de i meldingen nevnte personer eller som har flere rein enn bestemt (§§ 10 og 11),
- g) som undlater å etterkomme eller å etterkomme i rette tid bestemmelse om henvisning (§ 12),
- h) som uaktet beskikket som formann eller næstformann eller valgt som medlem av reindrifststyret undlater å gjøre tjeneste som sådan eller å utføre nogen ham som sådan påhvilende tjenesteplikt eller er forsømmelig ved utførelsen av sådan plikt (§§ 13, 15, 16 og 65),
- i) som undlater å yde formann eller næstformann sådan bistand som nevnt i § 14 eller er forsømmelig med bistanden,
- j) som overtrer noget i vedtekt (§ 16) inneholdt forbud eller påbud,
- k) som ikke har registrert reinmerke eller i øvrig tillatt merke på sine rein eller benytter annet merke enn det tillatte (§§ 18, 19, 21, 22, 24, 25) eller som overtrer noget i § 20

om merkning av reinkalv, i § 21 om bimerke og ommerkning eller i § 25 post 3 inneholdt påbud eller forbud eller med sitt merke merker andres rein, hvad enten reinen er besiddelsesløs eller ikke, 12 mai. Nr. 3.

- l) som undlater å efterkomme påbudet i § 26 om å flytte inn i reinbeitedistriktet samtidig med sine rein eller om å forbli der, så lenge reinen opholder sig der,
- m) som overtrer noget i § 27 om flytninger eller flytteveier inneholdt påbud eller forbud eller forstyrrer flytning,
- n) som overtrer noget i § 29 om voktning av rein inneholdt påbud eller forbud,
- o) som overskrider sin adgang efter § 30 til bruk av skog eller tar trevirke i strid med fredningsbestemmelse (§ 31) eller uten utvisning, hvor sådan er påbudt (§ 32), eller overtrer noget i §§ 35, 36 eller 37 inneholdt påbud eller forbud, eller overtrer nogen i medhold av § 33 utførdigst bestemmelse,
- p) som undlater å yde lensmannen den i § 65 om tvangsfullbyrdelse i rein nevnte bistand,
- r) som overtrer noget i §§ 68 eller 69 inneholdt påbud eller forbud om utskilning eller behandling av fremmede rein eller forstyrrer utskilning av rein eller uten hjemmel fører rein fra sted, hvor utskilning foregår eller har foregått,
- s) som overtrer noget med hjemmel av § 72 gitt forbud mot å opta eller utføre reinlav eller opta sådan med redskap,
- t) som overtrer noget i § 73 om hunder inneholdt påbud eller forbud eller nogen med hjemmel deri gitt bestemmelse,
- u) som ufredet rein på dens tillatte opholdssted,
- v) som i fylke, innen hvilket der er reinbeitedistrikt, finnes i besiddelse av ikke bearbeidet reinhud, hvorpå det ene øre eller begge ører er bortskåret eller reinmerket på annen måte gjort utydelig eller ødelagt, medmindre det er sannsynlig, at han rettmessig forføiet over reinhuden eller at den er av villrein,
- w) som undlater å efterkomme noget i § 78 om utdrivning av ulovlig beitende rein inneholdt pålegg eller nogen der omhandlet plikt.

På samme måte som foran nevnt straffes den, som bevirker eller medvirker til, at nogen i denne paragraf omhandlet forseelse begåes.

Har flyttlapps husfolk eller tjener begått nogen i litr. o nevnt forseelse, blir husbonden å straffe som den, der har bevirket eller medvirket dertil, når det ikke er sannsynlig at forseelsen er begått mot hans vilje.

§ 75. Påtale.

De i § 74 nevnte forseelser påtales av den offentlige påtalemyndighet efter begjæring av fylkesmannen.

12 mai. Dog kan de i litr. e, i, j, k, l, m, n, r, s, t og u nevnte for-
Nr. 3. seelser også begjæres påtalt av formannen.

§ 76. Tvangsfullbyrdelse i rein for bøter og omkostninger.

For bøter og omkostninger vedtatt av eller ilagt reineier for nogen i denne lov nevnt straffbar handling kan tvangsfullbyrdelse foregå i de ham tilhørende rein overensstemmende med bestemmelsene i § 65, hvilke har avpasset anvendelse.

§ 77. Bøter ilagt reinvokter.

Bøter og omkostninger vedtatt av eller ilagt reinvokter for nogen i denne lov nevnt straffbar handling kan inndrives hos hans husbond. Bestemmelsene i § 65 har avpasset anvendelse.

§ 78. Utdrivning av rein, som beiter uten berettigelse.

Når flyttlapps rein finnes i et område uten berettigelse i henseende til sted eller tid (§§ 2, 3, 4, 11 og 12, jfr. § 74 litr. a, b og d), skal lappefogden eller opsynet eller, hvor sådant ikke er ansatt eller til stede, lensmannen snarest mulig pålegge flyttlapp uten ophold å utdrive reinen til reinbeitedistrikt eller i tilfelle del derav (§ 4), hvor den antas å være berettiget til å beite. Enhver flyttlapp er efter tjenestemannens pålegg pliktig til å foreta eller bistå med utdrivningen.

Undlater flyttlappene å etterkomme pålegget om utdrivning, skal tjenestemannen la den foreta. For å skaffe bevis for, hvem der eier reinen, og til dekning av utgiftene ved utdrivningen skal han derhos, om fornødent, la fastkaste eller nedskytte og selge overensstemmende med forskriftene i § 65 det fornødne antall rein.

Utdrivning kan alt efter omstendighetene undlates når reinen oppholder sig i en annen del av det reinbeitedistrikt, hvortil den er meldt eller henvist, enn den, hvor den skal være (§ 4), eller i et annet reinbeitedistrikt enn det nevnte, i siste tilfelle dog alene såfremt ikke ved reinens ophold der det for distriktet fastsatte høieste reinantall (§ 8) overskrides.

Er reinen i reinbeitedistrikt sammenblandet med rein, som er berettiget til å beite der, må utdrivning ikke foretas, før utskilning er foregått overensstemmende med bestemmelsene i § 68.

Enhver flyttlapp, som er meldt eller i tilfelle henvist til det reinbeitedistrikt, hvor reinen bringes, er pliktig til å ta den under vaktning og besørge den overlevert til eieren mot sådan godtgjørelse av denne, som bestemmes i vedtekten (§ 16) eller hvor vedtekt ikke er utferdiget av fylkesmannen.

§ 79. Erstatningsansvar for skade voldt av rein som beiter uten berettigelse i reinbeitedistrikt.

For skade voldt av flyttlapps rein i reinbeitedistrikt, hvortil 12 mai.
dens eier ikke er meldt eller i tilfelle henvist, er de til dette Nr. 3.
meldte eller henviste flyttlapper erstatningsansvarlige som bestemt i §§ 39—42 jfr. § 70 og kap. VI og VII.

Opholdt ingen sådan flyttlapp sig lovlig med rein i reinbeitedistriktet på skadetiden, er de flyttlapper som sist var meldte eller henviste dertil, på samme måte erstatningsansvarlige. Til takstforretning blir vedkommende formann, eller representant for flyttlappene å innkalle, om dette kan skje uten vesentlige omkostninger og tidsspille. Takstforretningens beslutning skal forkynnes for nevnte flyttlappers formann uansett om han eller annen representant for lappene har vært innkalt til takstforretningen.

§ 80. Erstatningsansvar for skade voldt av rein som beiter utenfor reinbeitedistrikt.

Skade voldt av flyttlapps rein utenfor reinbeitedistrikt erstattes overensstemmende med de i almindelighet gjeldende regler om skade og erstatning. For sådan skade er reinens eier ansvarlig.

I mangel av mindelig overenskomst om skaden og erstatningens størrelse bestemmes denne ved skjønn som styres av lensmannen. Der er ikke adgang til overskjønn.

Til dekning av skaden med omkostninger skal lensmannen på skadelidtes begjæring la på sådan måte som i § 78 annet ledd anført ta i besiddelse og selge det fornødne antall rein, såfremt ikke erstatningen straks betales eller sikres på betryggende måte.

Skadelidte kan anlegge erstatningssak mot reineieren overensstemmende med de for borgerlige rettstvisters avgjørelse til enhver tid gjeldende regler.

§ 81. Nedskytning av rein, som beiter uten berettigelse.

Fylkesmannen kan bemyndige lensmannen, lappefogden og opsynet til å la nedskytte flyttlapps rein, som uten voktning opholder sig utenfor reinbeitedistrikt. Utbringende av de skutte rein efter fradrag av alle påløpne omkostninger skal utbetales til eieren. Kan ikke denne påvises innen utløpet av ett år efter salget, tilfaller nettoutbringendet ett eller flere reindriftsfond (§ 17).

§ 82. Nærmere bestemmelse av Kongen om utdrivning, erstatning og nedskytning.

Kongen gir de nærmere fornødne bestemmelser om utdrivning i henhold til § 78 og om nedskytning og salg av rein m. v. i henhold til § 81.

12 mai. § 83. Offentlige tjenestemenns godtgjørelser.
Nr. 3. relser.

I. Vedkommende offentlige tjenestemenn tilkommer følgende betalinger og godtgjørelser:

- a) For bestyrelse av takstforretning den til enhver tid for lensmenns bestyrelse av skjønnsforretning fastsatte,
- b) for tvangsfullbyrdelse og for besiddelsestagelse av rein som under litr. a bestemt,
- c) for tilsigelse av takstmenn og domsmenn den for lensmenns tilsigelse av domsmenn i straffesak fastsatte,
- d) for beskrivelse av nogen foran nevnt forretning den til enhver tid for beskrivelse fastsatte,
- e) for forkynning den til enhver tid for forkynning i straffesak fastsatte, men for den i § 62 annet ledd nevnte fem kroner.

II. Takstmenn og domsmenn tilkommer den til enhver tid henholdsvis for skjønnsmenn i borgerlig rettstvist, når de tas av det sedvanlige utvalg innen tinglaget, og for domsmenn i straffesak fastsatte betaling og godtgjørelse.

Annen del.

Reindrift som ikke inngår under første del.

§ 84. Reindrift i reinbeitedistrikt.

a) Reindrift i reinbeitedistrikt utenfor Finnmark fylke er forbudt andre enn flyttlapper (§ 1) og lapper, som har sådan tillatelse som nevnt i § 99.

b) Norsk statsborger, som er bosatt i reinsnogn i Finnmark fylke, har rett til å drive reindrift innen reinsnognet med de rettigheter og forpliktelser som i første del er bestemt for flyttlapper. Fastboende reineiere er dog ikke pliktige til personlig å følge sin rein hvis annen fastboende eller flyttlapp overtar gjætingen av den. Efter at saken er forberedt på den i § 2 nevnte måte, kan fylkesmannen bestemme det høieste antall rein som fastboende eller vedkommende gårdsbruk kan ha.

§ 85. Reindrift på egen eller andres eiendom utenfor reinbeitedistrikt.

Reindrift utenfor reinbeitedistrikt er alene tillatt på eiendom, som vedkommende selv eier eller bruker, og på eiendom tilhørende andre, hvor vedkommende har fått eiers eller brukers tillatelse til å drive reindrift.

§ 86. Reindrift i bygdealmenning utenfor reinbeitedistrikt.

Bygdealmenningsstyre kan på nedennevnte vilkår og for et tidsrum av inntil ti år om gangen beslutte bortleiet til rein-

drift de deler av almenningen — barskogtrakt undtatt —, 12 mai.
som ligger utenfor reinbeitedistrikt og som ikke er optatt av Nr. 3.
nogen dertil almenningsberettiget, og felæger (driftehavn), der
ikke er i bruk som driftebeite og heller ikke i de tre næst fore-
gående somrer har vært brukt dertil.

I tiden fra og med 1 november til og med 30 april kan også
andre deler av almenningen — barskogtrakt undtatt — besluttes
bortleiet til reindrift.

Der kan kun besluttes bortleie, hvis reindriften kan foregå
uten vesentlig skade eller ulempe for jordbruk, skog, husdyr-
beite, seter, slåtte eller lavtak. Beslutningen skal angi så nøi-
aktig som mulig grensene for den beitestrekning, som bortleies
til reindrift, tilstøtende beitestrekninger og jordbruk, det tids-
rum av året, hvori reindriften kan foregå, for hvor langt tidsrum
tillatelsen gjelder, og hvilken skade voldt av reinen skal kunne
kreves erstattet, og derhos inneholde plan for driften, herunder
største tillatte reinantall og antall reinvoktere.

Beslutningen skal ligge til almindelig eftersyn i tre måneder
etter derom skjedd betryggende kunngjørelse bl. a. ved inn-
rykkelse i minst en i distriktet utbredt avis.

Fremkommer der til almenningsstyret innen utløpet av
nevnte frist fra nogen, hvis eiendom, bruk eller bruksrett kan
påvirkes av reindriften, innsigelse mot beslutningen under påberop
av, at reindriften vil være til vesentlig skade eller ulempe som
foran anført, og styret fastholder sin beslutning, avgjøres tvisten
ved skjønn, som styret foranstalter avholdt. Skjønnet styres
av lensmannen.

Styrets beslutning må ha Kongens stadfestelse for å bli
gyldig. Den av Kongen stadfestede beslutning trer i kraft tre
måneder etter sådan kunngjørelse derom som foran nevnt.

Disse bestemmelser gjelder også hvor almenningsstyret selv
vil drive reindrift.

§ 87. Reindrift i sameiestrekning utenfor
reinbeitedistrikt.

I sameiestrekning kan et flertall av eierne, når dette flertalls
eiendomsandel i sameiestrekningen minst representerer en halv-
del i samme, med bindende virkning for mindretallet beslutte
for et tidsrum av inntil ti år om gangen å bortleie beite til rein-
drift i den del av strekningen, hvor reindrift kan foregå uten
vesentlig skade eller ulempe for eiere eller mulige andre bruks-
berettigede. Hvis beslutningen går ut på, at flertallet bortleier
beitet i sådant øiemed til sig selv, er enhver til minoriteten
hørende sameier berettiget til å kreve å bli deltager (aksjonær)
i reindriftsamlaget.

Beslutningen, der må inneholde sådanne opplysninger som
de, der nevnes i § 86, skal snarest gjørlig på betryggende måte

- 12 mai. meddeles mindretallet og bruksberettigede. Disse kan senest
 Nr. 3. en måned derefter begjære skjønn, om ovennevnte betingelse for bortleie er til stede og angående de i beslutningen inneholdte vilkår for bortleien. Skjønnnet styres av lensmannen.

§ 88. Innberetning om reindrift.

a. Den, som akter å begynne reindrift, skal gjennom lensmannen innberette dette til fylkesmannen og meddele, med hvilken hjemmel og hvor og med hvilket antall rein og reingjætere reindriften skal foregå. Reindriften må ikke påbegynnes, før to måneder er hengått siden innberetningens avgivelse.

b. Den, som har sådan reindrift som nevnt i § 85, § 86 eller § 87 eller i lov nr. 5 av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger, § 23, jfr. § 22, skal hvert år gjennom lensmannen sende fylkesmannen beretning om sin reindrift i årets løp. Kongen fastsetter nærmere bestemmelser om innen hvilken tid beretningen skal avgis og hvad den skal omfatte.

§ 89. Reintelling.

Fylkesmannen kan minst hvert femte år pålegge enhver, som utøver reindrift, innen nærmere fastsatt frist å telle sine rein. Han kan derhos foreskrive, hvorledes tellingen skal foretas.

§ 90. Reinmerkning.

Enhver reineier, herunder innbefattet reinsamlag (aksjeselskap), skal ha og bruke et eneste reinmerke, hvormed han (det) skal øremerke alle sine rein, innen de er årsgamle. Overgår merket rein ved lovlig adkomst til ny eier, skal der til merket føies et eller flere tilleggssnitt, såfremt ommerkning til den nye eiers merke ikke kan skje overensstemmende med de nedennevnte nærmere bestemmelser.

Så vel reinmerkene som bimerkene skal registreres.

Vedkommende regjeringsdepartement kan for kortere eller lengere tid frita reineier for plikten til å merke sine rein, når merkningen vilde medføre uforholdsmessige omkostninger og ikke antas å være påkrevet.

De i §§ 22, 23 og 24 inneholdte bestemmelser har avpasset anvendelse. Utbringendet ved salg av rein uten lovlig merke (§ 24) tilfaller statskassen. Kongen eller den, han bemyndiger, gir de nærmere fornødne bestemmelser om reinmerker, tilleggssnitt, reinmerkning, ommerkning, registrator, registrering og betaling for denne.

§ 91. Erstatningsansvar for skade voldt av rein.

a. Pliktig erstatning for skade, som voldes av rein innen område, hvor sådan reindrift foregår som nevnt i § 88 litr. b, kan kreves betalt av den, der utøver reindriften. Innehas denne av flere eller drives den av reinsamlag eller aksjeselskap eller

driver flere reindrift i området eller deler derav, er samtlige innehavere av eller aksjonærer i reindriften eller reindriftene ansvarlige for den pliktige erstatning, en for alle og alle for en. 12 mai.
Nr. 3.

b. All skade, som volder av rein som ovenfor nevnt utenfor området, kan kreves erstattet. Kongen eller den, han bemyndiger, kan bestemme, at det i litr. a anførte ansvar skal omfatte også skade voldt innen visse områder tilstøtende strekninger, hvor reindrift ikke er tillatt. Grensene for disse må i så fall noia-aktig bestemmes.

c. Kommer rein, som er nevnt foran, inn i reinbeitedistrikt (§ 2), blir dens eier eller eiere (aksjonærer) å medta i det i § 42 omhandlede fellesansvar i reinbeitedistriktet, forsåvidt angår skade voldt dersteds i det tidsrum, hvori reinen antas å ha vært der, dog således at reieneier eller reieneierne kun har å betale så stor del av erstatningsbeløpene med omkostninger, som svarer til antallet av hans (deres) rein ifølge siste telling eller beretning.

d. Bestemmelsen i § 42 annet ledd har tilsvarende anvendelse.

Godtgjør reieneier (styre), at ingen av hans (reinsamlagets) rein har medvirket til skaden, har han (det) krav på tilbakebetaling av det erlagte beløp hos de medansvarlige etter sådan fordeling mellom dem som nevnt i § 65 næstsiste ledd.

§ 92. Inntale av erstatning for skade voldt av rein.

a. Skadelidte må i tilfelle inntale sitt erstatningskrav overensstemmende med de for borgerlige rettstvister gjeldende regler.

b. Aktes påstand om sådant ansvar som nevnt i § 91 litr. c nedlagt, må reinens eier eller en av dens eiere eller, såfremt reinen eies av et reinsamslag (aksjeselskap), et medlem av dettes styre innkalles til takstforretningen (§ 48) og i tilfelle til domstolsbehandlingen (§ 52) sammen med formannen (§ 13) med varsel som for denne bestemt. Reieneieren (styret) kan dog ikke begjære takstforretningen prøvet av domstol (§ 52) eller erklære anke (§§ 56 og 57).

Såfremt takstforretningen eller domstolen medtar reieneieren i fellesansvaret i reinbeitedistriktet, skal det gis uttrykk henholdsvis i beslutningen (§ 48) og dommen (§ 55).

§ 93. Utskilning av rein.

De i § 68 om utskilning av rein inneholdte bestemmelser har tilsvarende anvendelse.

§ 94. Utdrivning og nedskytning av rein, som beiter uten berettigelse.

De i § 78 første, annet og fjerde ledd og §§ 81 og 82 inneholdte bestemmelser har tilsvarende anvendelse like overfor reieneier, hvis rein kommer utenfor det område, hvor den lovlig

12 mai. kan opholde sig, dog således at nettoutbringendet ved salget Nr. 3. av de skutte rein i tilfelle tilfaller statskassen.

§ 95. Forbud mot jakt på villrein.

Almenningsstyret kan forby jakt på villrein i bygdealmenninger eller del derav utenfor reinbeitedistrikt, hvor tamreindrift planmessig finner sted (§ 86), i den for villreinjakt ellers tillatte tid.

§ 96. Straffebestemmelser.

Forsåvidt ikke den almindelige lovgivning medfører høiere straff, straffes med bøter den,

- a) hvis rein opholder sig på område, hvor vedkommende ikke har rett til å la den være,
- b) som overtrer noget av de foran i § 88 eller i medhold av denne paragraf gitte påbud eller etterkommer påbudet mangelfullt,
- c) som undlater å etterkomme noget med hjemmel av § 89 gitt pålegg om reintelling eller som opgir tellingens resultat uriktig,
- d) som ikke har registrert reinmerke eller bimerke på sin rein overensstemmende med påbudene i § 90, eller som med sitt merke merker andres rein, hvad enten den er besiddelsesløs eller ikke, eller som overtrer nogen av Kongen eller den, han bemyndiger, med hjemmel av § 90 gitt bestemmelse,
- e) som overtrer noget i § 93, jfr. § 68 om utskilning nevnt påbud,
- f) som overtrer forbud i medhold av § 95 mot jakt på villrein.

§ 97. Påtale.

De i § 96 nevnte forseelser påtales av den offentlige påtalemyndighet efter begjæring av fylkesmannen eller den, vedkommende regjeringsdepartement bestemmer. De under litr. a og e nevnte forseelser kan også begjæres påtalt av fornærmede. Som fornærmet ved forseelse nevnt i litr. a anses enhver eier av og enhver bruksberettiget i området.

§ 98. Nektelse av adgang til reindrift.

Finner Kongen, at innehaver av reindrift, som er idømt eller har vedtatt bot for nogen i § 96 nevnt forseelse, driver reindriften således, at den er til vesentlig skade eller ulempe for andre, kan han for kortere eller lengere tid nekte vedkommende adgang til å fortsette reindriften og påby denne avviket innen en av ham fastsatt frist. Oversittes denne, kan reinen inndras til inntekt for statskassen.

§ 99. Særlig tillatelse til reindrift på fremmedeieendom.

Fylkesmannen kan efter å ha hørt herredstyret eller herredstyrene tillate lapp, som ikke omfattes av § 1, som er norsk statsborger og som for kortere eller lengere tid har tatt bopel i reinbeitedistrikt, å utøve reindrift i dette og om fornødent

tillike i annet eller andre reinbeitedistrikter på samme måte og med rettigheter og forpliktelser som for flyttlapper fastsatt i første del. 12 mai. Nr. 3.

Sådan tillatelse må kun gis for bestemt person, bestemt eller bestemte reinbeitedistrikter eller del derav og for et begrenset antall rein, samt for en tid av ikke over fem år om gangen.

Tillatelsen kan når som helst tilbakekalles, når vilkårene for den ikke iakttas eller beitningen foregår uten tilfredsstillende voktning.

Fylkesmannen kan dessuten gi sådan lapp tillatelse til å ha under sin voktning rein i et antall av i alt inntil femti tilhørende navngitte fastboende.

Fylkesmannen kan gi flyttlapps enke som er norsk statsborger, men som ikke er av lappisk avstamning (§ 1), tillatelse til å fortsette sin avdøde manns reindrift på samme måte og med de rettigheter og forpliktelser som for flyttlapper i første del fastsatt, uansett om hun er fastboende, dog kun så lenge hun forblir ugift. Fylkesmannen kan derhos gi enke etter lapp som i nærværende paragrafs første avsnitt omhandlet tillatelse til reindrift overensstemmende med disse bestemmelser, selv om enken ikke er av lappisk avstamning, dog kun så lenge hun forblir ugift og er norsk statsborger.

§ 100. Forbud mot reindrift.

Kongen kan for kortere eller lengere tid forby reindrift i herred eller del derav, som ligger utenfor reinbeitedistrikt, når reindrift der er eller antas å ville være til vesentlig skade eller ulempe for jordbruk, fedrift, skog, seter, slåtte eller lavtak.

Forinnen sådant forbud utferdiges, må herredstyret og mulige reineiere gis anledning til å uttale sig.

Kongen kan opheve forbudet, når han efter å ha innhentet herredstyrets uttalelse finner føie dertil.

§ 101. Tvungen utleie av reinbeitemark.

Kongen kan gi den eller dem som driver eller akter å drive reindrift, tillatelse til for et tidsrum av inntil ti år, å forlange leiet, for en del av året eller for hele året, reinbeitemark utenfor reinbeitedistrikt (§ 2) i stats- og bygdealmenning og på privat eiendom. Sådan leie kan dog alene kreves, såfremt marken i de siste to år har ligget og fremdeles ligger helt eller i det vesentlige unyttet som beite og dens anvendelse til reinbeite ikke antas å ville være til vesentlig skade eller ulempe for eier eller bruksberettiget.

I mangel av overenskomst avgjøres det ved skjønn, som styres av lensmannen, hvorvidt ovennevnte vilkår for tvungen leie er til stede og hvor stor godtgjørelse og i tilfelle ulempeerstatning der skal betales, samt for hvilken mulig skade ved rein der skal ydes erstatning.

- 12 mai. Kongen kan når som helst tilbakekalle tillatelsen, når
 Nr. 3. han dertil måtte finne føie. I så fall må leieren gis en frist av minst et år til å trekke sin reindrift bort fra den leiede mark. § 102. Hunder.

Lov nr. 4 av 9 juli 1926 om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. skal ha tilsvarende anvendelse, når rein, som omhandles i § 88 litr. b, skades eller jages av hund på reinens tillatte opholdssted.

Tredje del.

Lovens ikrafttreden.

§ 103. Ophevelse av eldre lover. Overgangsbestemmelser.

- a) Nærværende lov trer i kraft den 1 januar 1935.
- b) Fra samme tid opheves lov, inneholdende bestemmelser med hensyn til benyttelsen av visse strekninger i Finnmark til reinbeite og til bevoktning av reinhjorder m. v. av 7 september 1854, dens §§ 1, 2, 3 og 7, lov, inneholdende forandringer i og tillegg til ovennevnte lov, av 9 september 1857, lov om forskjellige forhold vedkommende fjellfinnene i Finnmarks amt av 23 juni 1888, lov angående tillegg til førstnevnte lov av 11 juni 1898, lov, inneholdende tilleggsbestemmelser angående lappene og reinsdyrdriften innen de sønnenfor Finnmarks amt liggende landsdeler av 25 juli 1897 med senere forandringer, lov nr. 2 av 12 mars 1920 om forandring av nevnte lov, lov nr. 2 av 29 juni 1922 om forlenget gyldighet av lappeloven av 1883, og lov av 11 juli 1924 om fredning av barskog m. v. for reinbeitning.
- c) De av Kongen eller den, han har bemyndiget, eller av annen myndighet med hjemmel av nogen av de foran under litr. b nevnte lover eller av loven angående lappene i Norge og Sverige av 2 juni 1883 gitte bestemmelser, regler, forbud, forskrifter m. v. forblir i fornøden utstrekning gjeldende, inntil anderledes av rette vedkommende i henhold til nærværende lov måtte bli bestemt.
- d) Inntil sådanne bestemmelser som nevnt i § 2, § 3 og § 8 kan bli gitt, skal flyttlappene ha rett til å drive sin reindrift som den nu foregår. Dog kan fylkesmannen gi midlertidige bestemmelser, forsåvidt dette måtte finnes fornødent.
- e) I Finnmark fylke skal fylkesmannen midlertidig fastsette inndeling i reinsogn og reinbeitedistrikter og beitetiden,

inntil Kongens bestemmelse efter § 2 annet ledd og § 3 12 mai.
kan bli gitt. Nr. 3.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

HAAKON

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted.

Lov om forandring i skattelov for landet 12 mai.
av 18 august 1911. Nr. 4.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 6 mai 1933 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 26. Første ledd:

Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

(a—q uforandret).

r. Bureisningsmenn — i de første 5 år efterat de har bosatt sig på bureisningseiendommen eller har opført nødvendige driftsbygninger på denne — forsåvidt angår formue, som består i bureisningseiendom med dertil hørende huser, innbo, redskaper, besetning og beholdninger, samt inntekt som bureisningsmannen og hans familie vinner av disse, eller av arbeide med disse.

Finansdepartementet gir, efterat Landbruksdepartementet har avgitt uttalelse, nærmere regler som ligningsmyndighetene skal følge om hvem der skal anses som bureisningsmenn.

§ 35. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en skattepliktigs formue eller inntekt efter reglene i nærværende kapitel blir å beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de pågjeldende kommuner stiller forlangende derom, og den skattepliktige samtykker i sådan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 116. Departementets kjennelse skal begrunnes, forsåvidt grunnene antas å ha betydning utover den foreliggende sak.

Kongen kan treffe bestemmelse om, at en sparebanks kommuneskatt, hvor banken er felles for flere kommuner, skal fordeles mellom disse i et bestemt forhold, når kommunestyret i en eller flere av kommunene beslutter å andra om det, og det i betraktning av hver enkelt kommunes interesser i banken anses rimelig, at sådan fordeling finner sted.

- 12 mai. Etter begjæring av vedkommende kommunestyre og an-
 Nr. 4. befaling av Riksskattestyret kan Kongen med annet lands
 regjering slutte overenskomst om fastsettelse av spesielle reg-
 ler for beskatningens fordeling mellom Norge og det fremmede
 land, når en næring drives under sådanne forhold, at vedkom-
 mende av inntekten er skattepliktig i begge land.

§ 42. Annet ledd:

Til inntekt henregnes ikke formuesforøkelser ved arv eller gave eller ved livsforsikring (til utbetaling ved død, annet tidspunkt eller begivenhet). Heller ikke henregnes til inntekt beløp, som enkelte bedrifter eller lønsmottagere mottar som bidrag av sine respektive organisasjoner. Formuesforøkelse vunnet ved nydyrkning av jord henregnes ikke til inntekt; heller ikke medtas ved inntektens beregning bidrag som av staten, kommune eller selskap med offentlig støtte ydes til nydyrkning eller bureising. Derimot anses som inntekt, hvad der erholdes som tantième, gratiale og lignende, hvad der mottas som utdelinger av legater og understøttelsesforeninger, hvad der oppbæres som regelmessig personlig understøttelse, hvorpå den skattepliktige ifølge lov eller overenskomst har krav, samt vederlagsfri benyttelse av andres rørlige eller urørlige gods.

Samme paragrafs fjerde ledd:

Som inntekt medregnes også, hvad der erhverves ved den skattepliktiges og hans husstands håndverks- og husflidsarbeide i hjemmet så vel som husstandens arbeide i den skattepliktiges bedrift, herfra undtatt arbeide med nydyrkning av jord, jfr. annet ledds tredje punktum. Som inntekt regnes ikke verdien av hustruens og de øvrige familiemedlemmers arbeide med det almindelige husstell.

§ 44. Nytt annet ledd:

Utgifter ved nydyrkning av jord til leiet hjelp, jordforbedringsmidler, gjødning og såfrø m. v. skal komme til fradrag ved inntektsansettelsen med inntil 300 kroner pr. dekar. Den del av utgiftene, som dekkes ved erholdt nydyrkningsbidrag, kommer ikke til fradrag.

(Nuværende annet til sjette ledd blir tredje til syvende ledd).

§ 46. Første ledd:

Inntekt av gårdsbruk og dertil knyttede bierhverv ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til det beløp som utbyttet antas å ha utgjort i gjennomsnitt for de sist forløpne 3 år. Ved hvert års ligning ansettes utbyttet for det nærmest foregående år, hvilken ansettelse er bindende for de følgende års ligningsnevnd ved gjennomsnittsutbyttets beregning. Ved ansettelsen av utbyttet av gårdsbruk blir å medta verdien av husvær, av naturalgjenstander, som produseres på

gården og forbrukes i gårdbrukerens egen husholdning så vel 12 mai.
 som andre verdier, som frembringes ved gårdbrukerens eget Nr. 4.
 eller hans husstands arbeide, jfr. dog bestemmelsen i § 42,
 annet ledds tredje punktum. Tjenerlønnninger kommer til av-
 drag i bruttoutbyttet kun med det beløp, der kan antas å ved-
 komme erhvervelsen av den inntekt, hvorfor husbonden skatt-
 legges. Ved sådan direkte ligning av jordbruksinntekt settes
 inntekten av det personlige arbeide alene til det beløp, som ikke
 allerede er innbefattet i den for øvrig inntektsførte næring.

Samme paragrafs fjerde ledd:

Herredstyret kan beslutte, at nettoinntekt av gårdsbruk
 ansettes til en viss procent av den antatte verdi av gården
 som jordbruk, gårdsredskaper og besetning, idet hertil legges
 et passende beløp for verdien av gårdbrukerens og hans families
 arbeide, hvorunder inngår ikke blott det utførte kroppslige
 arbeide, men også bestyrelsen av gårdsdriften, jfr. dog bestem-
 melsen i § 42, fjerde ledds annet punktum. Beløpet blir å forhøie
 eller nedsette fra en av ligningsnevnden ansatt gjennomsnitts-
 sats, jfr. § 80, efter vedkommende gårdbrukers arbeidsevne
 og dyktighet, bedriftens størrelse o. s. v.

Samme paragrafs femte ledd:

Når procentligning anvendes, skal ligningsnevnden innhente
 fullstendigst mulige næringsoppgaver for enkelte særskilt valgte
 eiendommer og fastsette årets utbytteprocent på grunnlag av
 disse næringsoppgaver samt under hensyntagen til de foreliggende
 jordbruksregnskaper, hvor disse foreligger fra et tilstrekkelig
 antall eiendommer, som kan danne et brukbart grunnlag for
 beregning av den gjennomsnittlige utbytteprocent i distriktet
 i vedkommende år. Ved denne beregning holdes utgifter ved-
 kommende nydyrkning (§ 44, annet ledd) utenfor. Ved ligningen
 av de enkelte eiendommer blir derimot utgifter av denne art
 å medta.

§ 50. Inntekt av handel og annen næring, hvorfor bokfør-
 sel ved lov er foreskrevet, herunder dog ikke sakførernæring,
 ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst
 3 år, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennomsnitt for de sist
 forløpne 3 år.

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år
 legges den skattepliktiges årsregnskap, forsåvidt dette er op-
 gjort overensstemmende med de grunnsetninger, der gjelder
 for en ordentlig forretningsførsel. Herved iakttas følgende:

a) Ved utbyttets beregning tas hensyn til den forandring i
 verdi, som den skattepliktiges beholdninger av råstoffer,
 ferdige produkter, varer og utestående fordringer ved årets
 slutning viser i forhold til hans ved årets begynnelse for-
 håndenværende beholdninger. Varelagerets verdi ansettes

12 mai.
Nr. 4.

herved uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. De utestående fordringers pålydende må ikke nedsettes med større beløp enn, hvad der antas å ville bli uerholdelig.

b) Hvad der avskrives på verdien av anlegg, maskiner og desslike som følge av forringelse ved slit og foreldelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsåvidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige mål. Derimot tas der ikke hensyn til i regnskapet stedfunne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av verdien av faste eiendommer.

c) Kontante penger, så vel som produkter og varer, som den skattepliktige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulle verdi. Det samme gjelder om beløp, som den skattepliktige erlegger som formues- og inntektsskatt til stat og kommune.

d) Utbytte av aktier, der innen riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Op- og nedskrivning av verdipapirer på grunn av kurs-svingninger kommer ikke i noget tilfelle i betraktning ved inntektsansettelsen.

Når skib, anlegg eller annet, hvis verdiforringelse ved slit og foreldelse er tatt i betraktning ved inntektsansettelsen, tilintetgjøres ved forlis eller annen ulykke, og assurancesummen overstiger den nedskrevne verdi, blir overskuddet å beskattes som inntekt. Det samme gjelder, hvis desslike formuesgjenstander selges, og salgssummen overstiger den nedskrevne verdi. På lignende måte fremgås, hvor assurance- eller salgssummen ligger under den nedskrevne verdi, idet forskjellen i så fall kommer til fradrag i inntekten. Inntekten eller inntektsfradraget medtas ikke ved beregningen av næringens gjennomsnittsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet å henhøre til det år, da assurance- eller salgssummen utbetales.

Avskrivninger kommer for regnskapspliktige kun til fradrag, forsåvidt de virkelig er gjennomført i regnskapene.

II.

§ 50 trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1933—34.

For øvrig trer denne lov i kraft 1 januar 1934 og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1934—35.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

HAAKON
(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

Lov om forandring i skattelov for byene 12 mai.
av 18 august 1911. Nr. 5.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 6 mai 1933 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 29. Opstår der tvist om i hvilket distrikt en skattepliktigs formue eller inntekt efter reglene i nærværende kapitel blir å beskatte, skal vedkommende regjeringsdepartement endelig avgjøre tvisten, hvis de pågjeldende kommuner stiller forlangende derom og den skattepliktige samtykker i sådan avgjørelse eller har deponert skatten i overensstemmelse med § 108. Departementets kjennelse skal begrunnes, forsåvidt grunnene antas å ha betydning utover den foreliggende sak.

Kongen kan treffe bestemmelse om, at en sparebanks kommuneskatt, hvor banken er felles for flere kommuner, skal fordeles mellom disse i et bestemt forhold, når kommunestyret i en eller flere av kommunene beslutter å andra om det, og det i betraktning av hver enkelt kommunes interesser i banken anses rimelig, at sådan fordeling finner sted.

Efter begjæring av vedkommende kommunestyre og anbefaling av Riksskattestyret kan Kongen med annet lands regjering slutte overenskomst om fastsettelse av spesielle regler for beskatningens fordeling mellom Norge og det fremmede land, når en næring drives under sådanne forhold, at vedkommende av inntekten er skattepliktig i begge land.

§ 40. Inntekt av handel og annen næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, herunder dog ikke sakførernæring, ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til, hvad utbyttet har utgjort i gjennomsnitt for de sist forløpne 3 år.

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år legges den skattepliktiges årsregnskap, forsåvidt dette er opgjort overensstemmende med de grunnsetninger, der gjelder for en ordentlig forretningsførsel. Herved iakttas følgende:

a) Ved utbyttets beregning tas hensyn til den forandring i verdi, som den skattepliktiges beholdninger av råstoffer, ferdige produkter, varer og utestående fordringer ved årets slutning viser i forhold til hans ved årets begynnelse forhåndenværende beholdninger. Varelagerets verdi ansettes herved uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. De utestående fordringers pålydende må ikke nedsettes med større beløp, enn hvad der antas å ville bli uerholdelig.

- 12 mai. b) Hvad der avskrives på verdien av anlegg, maskiner og
Nr. 5. desslike som følge av forringelse ved slit og foreldelse, kommer ved beregningen av utbyttet til fradrag, forsåvidt de avskrevne beløp ikke overstiger det tilbørlige mål. Derimot tas der ikke hensyn til i regnskapet stedfunne ekstraordinære op- eller nedskrivninger av verdien av faste eiendommer.
- c) Kontante penger så vel som produkter og varer, som den skattepliktige uttar til eget forbruk, medregnes i utbyttet med sin fulle verdi. Det samme gjelder om beløp, som den skattepliktige erlegger som formues- og inntektsskatt til stat og kommune.
- d) Utbytte av aktier, der innen riket kommer til beskatning hos vedkommende selskap, medregnes ikke.

Op- og nedskrivning av verdipapirer på grunn av kurs-svingninger kommer ikke i noget tilfelle i betraktning ved inntektsansettelsen.

Når skib, anlegg eller annet, hvis verdiforringelse ved slit og foreldelse er tatt i betraktning ved inntektsansettelsen, tilintetgjøres ved forlis eller annen ulykke, og assurancesummen overstiger den nedskrevne verdi, blir overskuddet å beskatte som inntekt. Det samme gjelder, hvis desslike formuesgjenstander selges, og salgssummen overstiger den nedskrevne verdi. På lignende måte fremgås, hvor assurance- eller salgssummen ligger under den nedskrevne verdi, idet forskjellen i så fall kommer til fradrag i inntekten. Inntekten eller inntektsfradraget medtas ikke ved beregningen av næringens gjennomsnittsutbytte, men blir ved beskatningen i sin helhet å henføre til det år, da assurance- eller salgssummen utbetales.

Avskrivninger kommer for regnskapspliktige kun til fradrag, forsåvidt de virkelig er gjennomført i regnskapene.

II.

§ 40 trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1933—34.

For øvrig trer denne lov i kraft 1 januar 1934 og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1934—35.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

HAAKON

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

Kongelig kunngjøring om avgift til statskassen 12 mai.
av brennevin (sprit) og av autoriserte reseptblanketter.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har 6 april 1933 gjort dette vedtak om avgift til statskassen av brennevin (sprit) og av autoriserte reseptblanketter:

For budgett-terminen 1 juli 1933—30 juni 1934 skal der av brennevin av mer enn 60 volumprosent alkoholstyrke (sprit) som A/S Vinmonopolet selger til apotek og medisindispenserende læger og dyrlæger, og av autoriserte reseptblanketter som utleveres læger og dyrlæger, svares følgende avgifter til statskassen:

av brennevin	kr. 0,05
pr. liter,	
av reseptblanketter	» 5,00
pr. blokk à 100 blanketter.	

Dette Stortingets vedtak bringes herved i utøvelse.

Gitt på Oslo slott 12 mai 1933.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

12 mai.

I medhold av lov om rett til å utvinne gull m. v. av 17 juni 1869 bestemmes:

- I. De ved kongelige resolusjoner av 13 april 1871, 20 januar 1900, 2 mars 1903, 29 mars 1906 og 3 juni 1932 fastsatte regler for utvinning av alluvialt gull på statens grunn i Hålogaland bispedømme gis sådan tilføielse som fremgår av et fremlagt utkast.
- II. Denne resolusjon trer i kraft straks.
Den i post I nevnte tilføielse lyder således:
 1. Inntil 1 januar 1937 må ingen uten tillatelse av Handelsdepartementet opsøke forekomst av alluvialt gull eller tildeles utmål på sådan forekomst på statens grunn i Hålogaland bispedømme.
 2. De nærmere betingelser for sådan tillatelse blir å fastsette ved kongelig resolusjon.

12 mai.

Kongelig resolusjon.

I medhold av § 47, jfr. § 46, i lov om skogvern av 12 februar 1932 fastsettes herved:

- a. Bestemmelsene om tvungen utblinkning i skogvedtektene for Overhalla, Nordli, Haran, Namsskogan, Vemundvik, Klinga, Namdalseid og Flatanger herreder i Nord-Trøndelag fylke opheves.
- b. Denne bestemmelse gjør ingen endring i den i kongelig resolusjon av 3 januar 1933 inneholdte forutsetning om at tidligere utskilte vernskogområder inntil videre vedblir å være sådanne og undergitt bestemmelsene om vernskog i skogvernloven.

12 mai.

Kongelig resolusjon.

I medhold av § 39, jfr. § 17, i lov om laks- og sjørretfiskeriene m. v. av 27 februar 1930 bestemmes at det i Sundalselven (Driva) i Møre og Sør-Trøndelag fylker fra og med gården Romfo i Sundalen og så langt som laks eller sjørret går, skal være tillatt å drive fiske efter laks og sjørret med stang og håndsnøre til og med 14 september.

Høieste resolusjon av 27 oktober 1902 om tillatelse til å drive stangfiske til og med 20 september ovenfor gården Grensen i Sør-Trøndelag fylke opheves.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard